

א. ל. מינץ

משירי-הינה

(שירים בפרוזה)

נסיון

הוצאת "סגליות", ברלין, תרפ"ט.

1929

A. L. Minc
MISZYREI-HEINE

Sp. Akc. Wyd.-drukarska
„ROM“, Wilno. 1928.

Printed in Poland

משירי-הינה

(שירים בסדרה)

החלטתי לסור קצת מן הדרך הסלולה זה כמה,
שבה הלכו ועדין בה הולכים כל המתרגמים את
שירי-הינה: לתרגם את שירי-הינה
בפרוזה. רבות חשבתי טרם גמרתי בדעתי לתרגם
אותם בפרוזה פשוטה, בלי חרוזים ובלי יתר תשמישי-
השירה, ובלבד שאשנה לנגדי תמיד רק מטרה
אחת — שיעמוד בם, בתרגומי אלה, טעם-הינה, זה
הטעם העדין, הדק והרך.

לא מתוך רדיפה אחרי החדוש כשהוא לעצמו
הנני עושה זאת.

אלא מפני מה?

כשהתכוונתי יפה בדבר, מצאתי, שאם באמת
אנו רוצים להשכין את יפיפותו של הינה בספרותנו —
אין לפנינו דרך אחרת מזו שבחרתי בה עתה:
לְבַטֵּחַ עַל הַצּוּרָה הַשִּׁירִית. וראיה לדבר:
תרגומים רבים משירי-הינה הן נכנסו — ובפרט בשנים
האחרונות — לתוך ספרותנו על ידי מתרגמים שונים —
ובין המתרגמים היו אנשים בעלי-צורה בעולם

ספרותנו — אבל כלום עלתה אף לאחד מהם לתת
לנו תרגומים יפים משל שירי-הינה?
דומה לי, שאכונן את דברי אל האמת, כשאשיב
על שאלה זו בשליפה גמורה.

ומה נתנו?

הם נתנו תרגומים פגומים, פגומים הן בתוך
והן בצורה. זוהי עובדה, עובדה מעציבה, אבל
עובדה היא, כאשר כבר הוכחתי במאמרי „שירי-הינה
בתרגומים עבריים“ („השלח“, חוברות ג'—ד', תרפ"ה).

ומפני מה?

מאליו מובן, שאין לגלול את כל האשמה על
ראשי המתרגמים בלבד, כאלו רק הם לבד אשמים
בדבר. תרגום משרי הינה, שיהא מתאים
התאמה גמורה או התאמה קרובה למקורו הוא
למעלה מכחם ויכלתם לא רק של המתרגמים שכבר
תרגמו, אלא גם מכחם ויכלתם של אלה, שיעיזו
בימים הקרובים לעשות כזאת. שפתנו — לפי מצבה
כיום הזה — מתוך חסרון הגמישות שבה, מפני
עניותה בצבעים ובבני-צבעים ומפני מעוט תארי-
הפעל שבה — אינה נותנת את האפשרות למי
שיהיה — אפילו לגאון שבמתרגמים — לתרגם כיום
הזה כראוי את שירי-הינה, המלאים מלבד שירה
נשגבה גם צורה, שכולה יופי ורוך.

זאת – ועוד אחרת.

לי נראה כדבר ודאי, שמלבד הסבות הרבות שמניתי אותן לעיל, רבות מעכבים גם החרוזים, המשקל וכו', שהם שלשלאות-של-ברזל כבודת על ידי המתרגם, המכבידות עליו מאד את העבודה הזאת, וכדי לצאת את ידי-חובתו כנגד החרוז וכנגד המשקל – הוא יורד לנכסיו של הינה ועל חשבונו הוא פורע – פורע? – את חובותיו כנגדם; הם משכיבים אותו במטת-סדום של חרוזיהם ובאמת-סדום שבידיהם הם מודדים אותו ומקצצים את ידיו ואת רגליו...

ובכן: רבים הם המפריעים, שהביאו את היכולת לתרגם כראוי את שירי-הינה עד גבול האפס ועד בכלל. ומי שבכל זאת רוצה להכניס את הינה לתוך ספרותנו ולתת להקוראים העברים, שהסרה להם ידיעה הגונה בשפה האשכנזית, את האפשרות לטעום את טעמו של הינה וליהנות הימנו הנאה מרובה. ולא רק לשם הנאה גרידא – אף-על-פי שגם זו לאו מלתא זוטרתא היא – אלא גם להתחנך על טעמו הספרותי הטוב – אין לפניו, לדעתי, דרך אחרת מזו הדרך, שדרכתני עליה.

אמת הדבר, לא יהיה לנו הפעם הינה בתכנו ובצורתו יחד; אבל לעולם יהא אדם בעל-חשבון

ובעל-הגיון כאחד : אם אי-אפשר לקבל את הטוב
בשלמותו — נקח אותו במעוטו ; אם אי-אפשר, שיהיה
לנו הינה בן-מאה אחוזים — על כל פנים נסתפק
בהינה בן חמשים או בהינה בן ששים אחוזים ;
נסתפק לעת עתה, עד שיבוא ויגיע היום הטוב —
וכלי-הקבול של שפתנו יתפתח ויסתעף ויתרחב עד
שיוכל לקלוט את כל הינה על פיו ועל הדרו, ולעת
עתה יהיה לנו הינה בתכנו ובצורה פרוזית.

זהו טעמי ונמרקי מפני מה אני מנסה לתרגם
את שירי-הינה בפרוזה, בפרוזה פשוטה, בלי חרוזים,
בלי משקל ובלי יתר כלי-השרת של השירה ; אולי —
כולי האי ואולי — אחרי שאסיר את המכשולים הרבים,
יהיה באפשר — אם ברב או במעט — להתגבר על יתר
המכשולים ולהכניס לתוך ספרותנו את טעמו הטוב
של הינה, אותו הטעם החסר לנו במדה מרובה כל
כך ובאופן כל כך מורגש.

ואולי נניח, שגם צורה פרוזית יכולה להיות יפה ?
גם תרגום בפרוזה כהתרגום שלי קשה הוא
מאד. כי גם בפרוזה, אם רוצה אדם לעשות דבר שלם
ומתוקן, הלא זקוק הוא לצבעים ולבני-צבעים,
לגמישות ולתארי-הפעל, כלומר : לכל אותם הדברים
היפים, אשר — אהה — עדין הם חסרים לנו בשפתנו ;
אבל, מאידך גיסא, אין לכחד, כי על ידי זה

שבטלתי בתרגומי את החרוזים ואת המשקל וכיוצא
בזה, הוקלה עבודת התרגום במדה גדולה —
ובדעתי לנסות.

מאליו מובן, שלא אתרגם כל בית ובית
כצורתו, מלה במלה; אתאמץ שלא לקלקל אותו;
לא אכניס לתוך שיריו צבעים קולניים, במקום שהוא
משתמש בצבעים רכים וחשאים, ולא אנגן בִּבְטָנוֹן
במקום שהוא מנגן בכנור, ולהפך. כפי אשר תשיג
ידי, אתאמץ למסור להקורא בשלמותו את הלך-
הרוח המרחף על פני שיריו של זה
המשורר ברוך-האלהים.

ועוד הערה אחת: זה כמה התחילו מכניסים
לתוך הספרויות מין-ספרות חדש, שקוראים לו „שירים
בפרוזה“. הקהל קבל אותו ברצון, ובכן הנני נותן
פה שירים בפרוזה משירי-הינה.

לעת עתה תרגמתי רק דוגמאות מספר. כי,
כאמור, רק „נסיון“ אני בא לעשות — והשערים לא
ננעלו בפני טובים ממני ובפני גדולים ממני.

השתמשתי במהדורא של הפרופ. ד"ר אֶרְנֵסְט
אֶלְסְטֶר (Prof. Dr. Ernst Elster), ליפסיה — וינה,
1890.

כדי להקיל על הקורא למצוא את השיר

המתורגם, חברתי רשימה, בה רשמתי את החלק
של ספר-השירים להינה, את הדף ואת המספר
הסדורי של השיר. במקום שאין מספר סדורי —
רשמתי רק את החלק ואת הדף.

והיה כי תחזינה עיני הקורא:

א'—102—14, אזי המכּוּן: ספר ראשון, דף 102
והמספר הסדורי של השיר — 14.

ב, — 17 — 13. אזי המכּוּן: חלק ב' דף 17, המספר
הסדורי של השיר 31.

א' — 143 —, אזי המכּוּן: ספר ראשון, דף 143.

הסכמה מאת... הינה.

אחדים ממכירי — אנשים בעל־יצורה בעולם
הספרות — שחוייתי להם את דעתי בדבר תרגום פרוזאי
של שירי־הינה או שנתתי להם לקרוא את, השירים
בפרוזה, אמר לי"..." ובכל זאת אדם זקוק למנה
יפה של, העזה" או של, חוצפא" (מפורש, אמנם, מלה
זו לא הגידו, אבל למדתי דבר מתוך דבר) לתרגם את
שירי הינה בפרוזה, את שיריו שהם כולם בבחינת
מוסיקה"; והיו גם כאלה, שחתכו את גור־דינם באופן
קטיגורי: "nonsens". ומה גדלה שמחתי, כשבא לידי,
אחרי אשר כבר כליתי את הכל, את, השירים

בפרוזה" ואת ההקדמה — הספר של H. H. Houben
הנקוב בשם "Gespräche mit Heine", ובו (צד 937,
סמך 776) נאמרו בשם האשה האנגלית Lucie
Driff Gordon הדברים האלה: schick- (הינה) „er
te mir alle seine Bücher und quaelte mich, dass ich
mich ans Werk mache (לתרגם אותם אנגלית) — —
besonders lag ihm an einer Prosa-
uebersetzung seiner Gedichte, um
die er mich inständig bat..“
ובכן: ההסכמה מאת המשורר בעצמו, מאת—

הינה.

1

הים התנוצץ למרחקים בזהר אחרון של ערבים;
אנחנו ישבנו על יד בית הדיג הבודד, יחידים
ואלמים ישבנו.

הערפל התאבך, המים גאו, השחף טס הנה
והנה; מעיניך מלאות-אהבה דמעות ירדו.

אני ראיתין נופלות על ירך ואכרע על ברכי;
בנשיקות-פי ספגתי אותן אל קרבי, את הדמעות האל
מידך הזכה.

מני אז בשרי הלך וכחש, נשמתי בי תכלה
מתוך געגועים. האשה האמללה הזאת הרעילה אותי
בדמעותיה.

2

בכל יום בבקר כי אעבור על ביתך, הנני שמח
כי אראך, קטנה וחביבה, עומדת אל חלונך.
הנך מסתכלת בי בעיניך שחורות-ערמוניות
וכאלו הן שואלות: מי אתה ומה יחסר לך, איש גר
וחולה?

משורר אשכנזי הנני, ידוע בארץ אשכנז; וכי
קוראים שמות המעולים, אז גם את שמי אני יקראו.
ומה שחסר לי, פעוטתי, זה יחסר גם לרבים
בארץ-אשכנז; וכי מזכירים בשם המכאובים הכי
רעים, אז גם את מכאובי אני מזכירים.

הערב הולך ובא, הערפל מכסה פני־הים; מלאי־
 סוד הגלים יחמרו ודבר מה לבן מזדקף למעלה.
 אשת־הים מבין הגלים עולה ותשב על ידי על
 שפת־הים; שדיה הצחורות טופחות מתוך ארג־עטיפתה.
 היא חובקת אותי, היא לוחצת אותי כמעט עד
 לכאב; תלחציני עד למאד, היפה בפיות־הים.
 אני לוחצת אותך בזרועותי ומעיקה עליך בחיל,
 רוצה אני להתחמם כנגדך, כי הערב קר מאד הנהו.
 הירח הולך וחרר ומביט ממרום עננים מדומדמים;
 עינך מתעכרת והולכת ולתה, היפה בפיות־הים.
 אינה מתעכרת ואינה הולכת ולחה, עיני
 רטובה ועכורה, כי בעלותי מן הים, טפת־מים בה
 נשארה.
 השחפים מצפצפים חריפית ויללית, הים זועף,
 גליו מתדפקים על שפתו; לבך הולם ופרא מזדעזע,
 היפה בפיות־הים.
 לבי הולם והוא פרא מזדעזע, הוא הולם
 ומזדעזע, כי אהבה שלא תצויר אני אוהבת אותך,
 דמות־דיוקנו האהובה של בן אדם!

4

ביער הנני מתהלך ובוכה, הנכלי יושבת
במרומים; היא קופצת ומשוררת הדר: „על מה כה
דנה הנך?“
„הדרורים, אחיותיך, היו יכולות לספר לך זאת,
ילדתי, כי הן שוכנות בקנים פקחים, אשר שם
חלונות אהובתי.“

הלילה רטוב ומסוער, השמים נתרוקנו מכוכביהם,
ואני דומם מתהלך בין עצים מרשרשים.
אור קטן מהבהב מרחוק מבית הציד הבודד;
אל ימשכני אחריו, כי שם אין נחת.
הסבתא העורת יושבת שם על כסא-של-עור.
עגומה וקפואה, כפסל-אבן, ולא תוציא אף הגה מפיה.
בן-היערן, בעל ראש אדום, מתהלך הגה והגה
ומקלל ומשליך אל הכותל את הרובה וצוחק מתוך
שגעון ולעג.
המחזיקה-בפלך היפה בוכה ומרטיבה בדמעותיה
את הפשתה; הכלב-של-אבא נדחק אל רגליה וחרש
מיהב.

6

זרחה הלבנה ומקננת את פני הגלים ; אני
מחבק את אהובתי ולבוטינו גאים.
יחיד על שפת הים אני נח בורועות הילדה
הנהדרה. מה תשמעי מתוך נהמת-הרוח ? על מה
מתכוננת כה ידך הלבנה ?
זו לא נהמת-הרוח, זו רננת הפיות-העלמות,
והן הן אחייתי, אשר זה מזמן בלע אותן הים.

על האופק הרחוק מופיעה, כתמונת-ערפל,
העיר, עטופת דמדומי שקיעת-החמה, את כל מגדליה.
זרם-רוח רטוב מתלתל את מסלתי-המים האפורה;
בהכאות קצובות ונוגות של המשוט מוליך הספן את
דוגיתי.

שוב, בהזהירה, מתרוממת השמש מעל להארץ
ומראָה לי את המקום, ששם אבד לי, מה שהיה
חביב עלי מכל העולם כולו.

וּמְלִיכֵי הַיָּם וְהַיַּבָּשָׁה

וְהַיָּם וְהַיַּבָּשָׁה וְהַיָּם וְהַיַּבָּשָׁה וְהַיָּם וְהַיַּבָּשָׁה

וְהַיָּם וְהַיַּבָּשָׁה וְהַיָּם וְהַיַּבָּשָׁה וְהַיָּם וְהַיַּבָּשָׁה

9

איך תישני במנוחה ואת הלא יודעת, כי עודני
חי? החרון הישן שוב מתעורר בי, והנני מִשְׁבֵּר את
עולִי.

התדעי את הפזמוניה הישנה? ויהי עֵלַם מת
ויקם בחצי הלילה ויקח אתו אל קברו את אהובתו?
האמיני לי, את פלא־יופי, את פלא־הוד, כי
הנני חי ושעודני צְמִיץ מכל המתים גם יחד.

10

„העלמה תישן בחדרה, הירח מביט לתוכו רתת;
בחוץ ירונן ויצולצל איזה נגון-של-מחול.
אלך ואראה נא מבעד החלון – מי זה שם
מנוחתי מפריע. והנה שם נצב שְׁדֵר־איש-מת, המנגן
בכנור ומשורר:
„זה כבר הבטחת לי לחול אֶתִי ואת זאת
הבטחתך לא קימת; הלולא היום בבית-העלמין, קומי
ולכי עמדי, שם נחול שנינו“.
העלמה כמו בכח תמשך, כמו בכח היא מוצאה
מהבית, היא צועדת אחרי השלד, הוא הולך לפניה
ומנגן ומשורר.
הוא מנגן, הוא מפזז ומכרכר ומקיש עצמותיו
דא לדא ומניע חרדות את קדקדו לאור הירח“.

11

בחלומי : נוגות מביט הירח, נוגות זורחים
הכוכבים. דבר מה נִשְׁאַנִי אל העיר, ששם שוכנת
אהובתי, הרחק מפה מאות כברות ארץ.
הובלתי אל ביתה ואשק את אבני המדרגות,
אשר לפעמים נגעו בהן רגלה הקטנה ושוקל שמלתה.
הלילה היה ארוך, הלילה היה קר, האבנים כה
קרות ; ומבעד החלון אורבת תמונה תורת, מוארה זוהר
הירח.

12

מה תחפוץ הדמעה הבודדה? היא תעיב את
מבט־עיני. משנים עברו זה כבר היא בה נשארה.
רבות לה היו אחיות מאירות, אך כולן יחד, את
יסורי ואת שמחותי, נמסו זה כמה בתוך לילה ורוח.
כאֵד אף נמסו גם הכוכבים הכחולים, אשר אֵלו
היסורים ואֵלו השמחות אותם אל תוך לבי תִּיכו.
אויה, אף אהבתי גם היא נמסה כהב־לֶפֶה;
המסי נא גם אֵת, דמעה נושנה, דמעה בודדה.

13

לך נהלומים ומרגליות ; הכל, הכל לך, מה שלב
אדם יוכל לחמוד, — וגם היפות בעינים לך. יונתי,
מה תשאלני עוד ?

צבא של שירים, שיני נצח, שרתי, ואת כולם
הקדשתי לעיניך היפות. יונתי, מה תשאלני עוד ?
בעיניך היפות הסבת לי צער ויסורים, כמעט
שהורדתיני שאולה — יונתי, מה תשאלני עוד ?

14

שקוע בחלומות מעורפלים נצבתי על תמונתה.
והצורה האהובה לי שוב חשאית מתחילה לחיות.
מסביב לשפתותיה מתחיל הקלפת באורח-פלא
צחוק. וכמו מתוך דמעות של עגמת-נפש מתנוצצות
שתי עיניה.
גם דמעותי מתחילות נוזלות ושוטפות מעל גבי
לחיי – אויה, אף האמין לא אוכל, כי אבדת לי לנצח.

15

פֶּשֶׁר־דָּבָר לֹא אֲדַע – מִפְּנֵי מָה כֹּה עֲצוּב הַנְּנִי ;
אֲגִדָּה מִשְׁנִים גָּזוּ לֹא תִמוּשׁ מִזְכְּרוֹנִי.
קִר. מִתְחִיל מְעֵרִיב. הִרְהִינְ שׁוֹטֵף מִנְרוּחוֹת.
פִּסְגַּת הַהַר נִוְצַצַת בְּזוּהַר שִׁמְש־הָעֵרְבִים.
הִיפָה בְּבָנוֹת יוֹשֶׁבֶת שֵׁם פְּלֵאִית בְּמֵרוֹם, עֲדִיהָ
הַזֶּהָב מִבְּרִיק וְהִיא סוֹרֶקֶת אֶת זֶהָב שְׁעָרָה.
הִיא תִסְרוֹק אוֹתָם בְּמִסְרָק־זֶהָב וּפּוֹזֶמֶת גְּעִימָה,
וְהַנְּעִימָה הַזֹּאת מֵאֵד עֲזָה.
אֶת הַדִּיג בְּדוּגִיתוֹ הַקְּטָנָה תּוֹקֶפֶת הַנְּעִימָה
בְּכֵאב־פְּרָא, הוּא אֵינּוּ מְבִיט אֶל סְלַע־מְגוֹר מִתַּחַת
לְמִים, עֵינָיו רַק לְמֵרוֹם לְתַקּוֹ.
דוּמָה לִי, הַגְּלִים סוּף־סוּף יִבְלְעוּ אֶת הַדִּיג עַל
דוּגִיתוֹ – וְזֹאת תִּסַּב לוֹ לְוַרְי־לִי בְּזִמְרָתָהּ.

16

נערה בעלת־פה קטון ואדום, בעלת עינים
מתוקות ובהירות – בך, עלמה שלי, קטנה וחביבה
אני הוגה תמיד.

ארוך הערב־של־חורף היום, ומה חפצתי לשהות
אצלך, לשבת אִתְּךָ, לפטפט עִמָּךְ בחדרך הפעוט
והמִלְבָּב.

מה חפצתי ללחוץ אל שפתי את ידך הקטנה
והצחה, ובדמעות עיני להרטיבה, את ידך זו הקטנה
והצחה.

17

יש מי שמתפלל אל אמא־דאלהים ויש מי
שמתפלל אל השליחים הקדושים ; אבל אני – אני
רוצה להתפלל רק אליך, את שמש יפה !
חניני־נא בנשיקות־פיך, ברכיני־נא בטובך, צוי
אלי את חסדך, השמש היפה בעלמות, העלמה היפה
בשמשות !

ספירים - עיניך החביבות והמתוקות. א, פי
שלשה מאושר הגבר, אשר הן פוקדות אותו באהבה.
לבך - יהלום, אשר ממנו נתזים אורות עדינים.
א, פי שלשה מאושר הגבר, אשר מתוך אהבה אליו
הוא יוקד.

אדמים - שפתותיך ואין יפות מהן עלי אדמות.
א, פי שלשה מאושר הגבר, אשר תספרנה לו על
האהבה אליו.

א, לו ידעתי את האיש המאושר הזה ומי יתן
ונפגשתי בו פנים אל פנים ביער הירוק - וקץ לאשרו.

19

מי אשר אוהב בראשונה ולו גם מבלי היות
אָהוב, – הרי הוא דומה לֵאֵל; אבל מי שאוהב שנית
מבלי היות אָהוב – זהו סכל.
אני, סכל שכמותי, הנני אוהב עוד הפעם בלי
אהבה גומלת! שמש, ירח וכוכבים – כולם צוחקים,
ואני צוחק אתם יחד – והנני גנע ומת.

הגד נא לי: מי הוא, שהמציא לפניך את השעון, את גזרי-הזמן, את הדקים ואת השעות? זה היה, בלי ספק, איש רועד מתוך קור ועגום-נפש; הוא ישב בליל-חורף על זו המדוכה וחשב ומנה את כרטומי-העכברים החשאים ואת נקורייה הקצובים של תולעת-העץ.

הגד נא לי: מי המציא לפניך את הנשיקות? זה היה, בלי ספק, פה ל'והט כ'אש ומאושר; הוא נשק ונשק ול'א הרבה מחשבות; זה ודאי היה בירח האביב הנהדר, הפרחים זה אך קפצו מקרב הארץ, השמש שחקה והצפרים זמרו, זמרו.

21

כתמונת הלבנה רועדת במשבריים הפראים
והיא בעצמה חשאית ובטוחה הולכת לה על גבי-
כפת השמים ;
כן תלכי גם את, אהובתי, חשאית ובטוחה,
רק צלמך בלבי רועד, כי לבי בי נרעד.

השושנה מפיצה את ריחה הטוב, אבל האם
מרגישה היא במה שהיא מפיצה, האם מרגיש הזמיר
במה שמסתלסל דרך נפשנו למשמע ההד המתוק של
זמרתו —

את זאת לא אדעה. יש שלפעמים מרגיזה
אותנו מאד האמת, ואם השושנה והזמיר מתבדלים
ברגשותיהם — יוכל להיות, ששקר זה לברכה הוא
לנו, כמו שזה יקרה לפעמים.

מה ימריצך לגדוד בליל האביב? הנך מעביר
את הפרחים על דעתם: הסגלות רועדות מפחד,
השושנים נתאדמו מבושה, החבצלות חורות כמות
וכולן מתאוננות ומפחדות והדבור כמעט אין בפיהן.
אך חביבי הירח, כמה צנועים ובישנים הם
הפרחים! אבל צדקו ממני הפעם, כי אמנם פשעתי
ועויתי; אבל היכולתי להעלות על דעתי, כי המה
מקשיבים לדברי, אשר דברתי אל הכוכבים ממעל,
כשהייתי שקור-אהבה לזהטת?

אם עינים טובות לך והנך מביט אל זמרותי,
אז תראה שם עלמה צעירה ויפה מתהלכת אנה ואנה.
ואם אזנים טובות לך, אז תוכל גם להאזין את
קולה, וכשתאנח ותצחק ותזמר – אז תהפוך את לבך
לסכל;

כי במבטה ובדברה תקח אותך בשגעון כמותי,
וכהוזה חלומות-אביב, אשר אש האהבה אחזתו, תגוד
ביערות.

חבצלת־מים נְקָה מביטה כחולמת מן אגם־
המים, והנה הירח מברך אותה בשלום מתוך לב
מתענה ביסורי־אהבה.
נחפרה חבצלת־המים ומשפילה את ראשה
הפעוט למטה, לגלי־המים – והנה היא רוֹאָה שם,
רובץ לרגליה, את הַבְּרִנֵּשׁ הַחֹרֵר.

ליל-אביב חם הצמיח פרחים מבטן האדמה ;
ואם לבי, קל הדעת, לא יהיה זהיר בדרכיו, כי אז
שוב יתאהב.

אבל איזה פרח מן הפרחים ימשוך אליו את
לבי במכמרתו? הזמירים, המשוררים, מתרים בי
להזָהר מפני החבצלת.

הפרפר אוהב את השושנה ומרפרף מסביב לה
אלפי-פעמים ; אבל אותו בעצמה מסובבת בחבה,
מלאת-רוך, קרן-השמש.
אולם את מי אוהבת השושנה? מה מאד
חפצתי זאת דעת. האם את המשורר הזמיר? או-
אולי את השתקן, את כוכב-הערבים?
נסתר ממני את מי אוהבת השושנה ; אבל
אנכי אוהב את כולכם: שושנה, פרפר, קרן-שמש,
כוכב-ערבים וזמיר!

חרש חולפים דרך-נפשי צלצולים נעימים.
צלצלי, שירת-אביב פעוטה, צלצלי למרחקים.
צלצלי עד להבית, ששם צומחים הפרחים. ואם
תפגשי בשושנה, אַמְרִי לָהּ: הַנְּנִי פוֹקֵד לְשִׁלּוּמָהּ!

אני אוהב את אחד הפרחים ואין אני יודע
את מי ; זה מצערני עד למאד. הנני מסתכל בכל
גביעי-הפרחים, הנני מחפש לב.
הפרחים נותנים ריח בזוהר הערב, הזמיר
מסלסל את סלסוליו ואני מבקש לב, לב יפה
כלבבי, כה יפה מזועזע כלבבי.
הזמיר מסלסל בגרונו ואני יורד לסוף דעתה
של הנגינה המתוקה ; גפש שנינו כה חרדה וכה
דָּוָה, כה דָּוָה וכה חרדה,

30

מתוך ירקרק הדשא נשקפות עיני-האביב
הכחולות, הלא הנן הסגלות החביבות, אשר בחרתי
בהן לצרור-פרחים.

אני קוטף אותן וחושב, וכל הגיני, אשר
במעמקי-לבי הם נאנחים, — עליהם הזמיר בקול רם
ישורר.

כן, על כל מה שאני הוגה — הוא משורר
בקול רם, ואת סודי הרך, אשר היה כמוס עמדי, כבר
יודע כל היער.

81

בשבתך תחת האילן הלבן, הנך מאזין לשריקות
הרוחות מרחוק. הנך רואה במרום עננים אֱלִמים
מתעטפים במכסות-של-ערפל.

לנגד עיניך היער והשדות כמו עבר עליהם
תער – ונתקרחו, חורף מסביב לך, חורף בקרבך ולבך
קפוא מקור.

לפתע פתאום נופלות עליך פתים לבנות, ובלב
עגום הנך חושב, כי האילן השליך על ראשך פתי-
שלג.

אבל תיכף-ומיד הנך נוכח, כי אין זה סער-
של-שלג ולבבך בך ידוץ מתוך פחד. אלה המה
פרחי-אביב ריחניים, המכסים אותך ומקנטרים אותך.
מה מתוק עד לחרדות אותו הקסם! במקום
חורף – ירח-האביב, שלג מתחלף בנצני-פרחים ולבך
שוב מחדש את אהבתו.

בעיניך הכחולות כי תביטי אלי מתוך אהבה -
הנני הוזה חלומות ברגשותי ובפי אין מלה.
ערב ובקר וצהרים הנני חושב על עיניך
הכחולות - ים של הגיגים כחולים הולך ומשתפך על
פני לבבי.

שוב הלב מתגבר והחרון השומם כעשן נדף,
שוב הפיח ירח־האביב אל קרבי רגשים רכים.
ערב בקר וצהרים הנני רץ בין השדרות
ההומות מרוב אדם ותחת כל מגבעת־תבן אחפש פני
אהובתי.

שוב אני על יד הנחל הירוק. שוב אני נצב
על הגשר — א, אולי תעבור היא על פני ומבטי־עיניה
בי נתקלים.

שוב אני שומע במלמול אשד־המים קול נהי
חשאי ולבי היפה מבין מה שהגלים הלבנים מספרים.
שוב הנני תועה בשבילים מסובכים וחלם
חלומות, והצפרים מתוך צמרות קאשכרעות לועגות
להכסיל שנתאהב.

34

לבותינו כרתו ביניהם ברית קדושה, בעזר
נדבקו איש אל רעהו והם איש את רעהו הבינו.
ואבוי, רק השושנה הרעננה, אשר ענדה את
קֶזֶךְ, זאת החברה האומללה של א בריתנו, היא
כמעט שנתמעכה.

35

דומים לחלומות מדומדמים נצבים הבתים
בשורה; עטוף כולי באדרתי אני עובר דומם על
פניהם.

המגדל של בית-התפלה הגדול מכריז את
השעה העשתי-עשרה; אהובתי מחכה לי בנשיקותיה
וחמודותיה.

הירח הוא המלֵוה אותי, הוא מאיר לפני את
הדרך. הנה הגעתי עד ביתה ומתוך גיל אני קורא
למרום:

„תודתי לך, רעי הישן והנאמן, על כי האירות
לי את דרכי; כעת אני רוצה לשלחך חפשי, כעת
האר-נא ליתר התבל!“

„ואם תפגוש בעלם אוהב, הנצב גלמוד וקובל
על יסוריו, הטף-נא לו דברי-נוחם, כאשר נחמתני
זה כמה!“

36

הגידה-נא לי: איפה היא יונתך החמודה,
אשר עליה שרת פלאים בשכבר הימים, כאשר
השלהבות האמיצות כמו מתוך קסם אל תוך לבך
חדרו?

אלו הלהבות כבר כבו ולבי כבר קר ועומם
הנהו, וספרי זה הקטן אינו אלא קלפה, המכילה
בקרבה את אפר-אהבתי.

אידיילית-ההרים

על ראש ההר עומדת הַסֶּכֶה, אשר איש-ההרים
 בה שוכן; שם ירעש האשוח וינוצץ ירח-זהב.
 בתוך הסכה עומד כסא-משענה כולו מעשה-
 מחוכם, מי שיושב עליו – מאושר הוא, ואני הנני זה
 המאושר.

על ההדום יושבת הפעוטה ותומכת אזרועה
 בחיקי, עינים לה – שני כוכבים כחולים, פיה הקטן
 כארגמן-השושנה.

והכוכבים הכחולים החביבים מביטים אלי כמו
 מתוך גודל-השמים; את אצבעה-חבצלת שמה מתוך
 ערמוניות על ארגמן-השושנה.

לא, האם לא תראנו, היא טרודה מאד בפלך,
 והאב מגנן על הקטרוס ומשורר נגונים בנוסח ישן.
 והפעוטה לוחשת חרש, חרש בקול חנוק, וכבר
 גלתה לי, מאשר בטחה בי, כמה וכמה סודות כבדי-
 ערך.

„אבל מיום שמתה עלינו דודתנו לא נוכל הלוך
 עוד אל חצר-הרובים אשר בגוסלר, ושם יפה מאד“.

„פה על הפסגה של ההר הקר להפך גדלה
הבדידות, ובימי החורף הננו פה קבורים חיים תחת
ערמות-שלג“.

„ואני נערה מוגת-לב, וכילד אני מפחדת מפני
השדין והמזיקים שעל ההרים, אשר בלילות הם
נותנים אותותיהם אותות“.

פתאום נשתתקה הקטנה החביבה, כמו דברי-
עצמה הבהיליה, ובשתי ידיה הקטנות כסתה את שתי
עיניה החביבות.

בחוץ האשוח רועש בחוזק, גלגל-הפלך מזמזם
והומה, ומתוך הזמזום מצלצל הקטרוס, והנגון בנוסח
ישן מזמזם:

„אל תירא ואל תחת, ילד־ך חביב, מפני
עצמת ידם של הרוחות הרעים, כי יומם ולילה,
ילד־ך חביב, מלאכייה שומרים על יד ימינך“.

העליה ברגל לקולצ'אר

.א

ליד החלון עמדה האם, על מטתו שכב הבן.
 „אולי תקום, וילהלם בני, לראות בתהלוכה?”
 „אני כה חולה הנני, אָ אָמי, וקשה עלי
 הראיה וגם השמיעה; גֶרְטְכֶן המתה לא תמוש
 מזכרוני ולבי עלי דוֹה.”

„קומה, בני, לקולצ'אר נלכה, קחה אתך את
 סדור התפלות ואת הזוגיות; אָם־אלהים הקדושה
 תשלח לך מן השמים רפואה שלמה ללבך החולה.”
 מתנפנפים ברוח דגלי־המסגדים, ירונן לפי
 נוסח בתי־התפלה, כל זה בהעיר קולוניא, היושבת
 על נהר רֶהִין, שם הולכת התהלוכה.
 האם צועדת בעקבי־ההמון הרב ובידה תוביל
 את בנה, שנימו משוררים יחד את המקלה. „יהי
 שם מרים מבורך מעתה ועד עולם, אמן סלה!”

ב.

אם־אלהים בקולאר לבשה היום את שמלתה
היפה בשמלות. היום ידיה מלאות עבודה, כי באו
אנשים חולים רבים.

האנשים החולים מביאים לה מתנות־קרבן.
אבריה־גוף, ידים רבות ורגלים רבות — כולן מעשה־
שעוה.

מי שמביא יד של־שעוה לקרבן — לזה החבורה
על ידו תרפא, ומי שמביא לקרבן רגל של־שעוה —
רגלו תרפא.

ומעשה ברבים, שבאו לקולאר על קבים
ומשענות — ובחזירתם והנה הם חלים על חבל שנמתח,
ורבים מנגנים בכנור, אף כי אצבע מאצבעותיהם לא
היתה בריאה.

האם לקחה נר של־שעוה ולב ממנו עשתה.
„הקרב את זה הקרבן להאם הקדושה — ותרפא את
מכאוביך“.

הבן מתאנח ולוקח את הלב של־שעוה, ובהאנחו
שוב הוא הולך אל התמונה הקדושה; הדמעה נוזלת
מן העין, והתפלה משתפכת מן הלב:
„אנא, אם קדושה, אמתו הטהורה של רבון

העולמים, את מלכת-השמים, לפניך אשפוך את שיחי
ראת מכאובי!.

„את אמי גרתי בקולוניא העיר, בזו העיר,
אשר בה בתי תפלה רבים וכנסיות למאות“.

„סמוך לנו גרה גם גרטכן, אבל כעת היא
מתה. מרים, לך אני מקריב לב של שעה, צוי-נא
רפואה שלמה לפצע-לבבי“.

„רפאי-נא את לבתי החולה, ערב ובקר לך
אתפלה ואשורר: „יהי שם מרים מבורך מעתה ועד
עולם, אמן סלה!“

ג.

הבן החולה ואמו ישנים את שנתם בחדרם
הקטן. ותבא אם־אלהים ותקנס בצעדים אטיים.
כפפה את ראשה מעל החולה וחרש שמה את
ידה על לבו ותחַיך מתוך חסד ומתוך רחמים –
ותתעלם.

האם רואה את כל זאת כמו בחלום ואולי עוד
יותר מזה ראתה. ותתעורר משנתה, כי הכלבים נבחו
בקול רם.

כולו נמתח מוטל בנה – הוא מת. על לחייו
החורות משתעשע אור־השחר.

האם פורשת את כפיה כמו לתפלה. ורגש לה
היה ולא ידעה מה הוא, ומתוך יראת־שמים היא
מזמרת חרש: „יהי שם מרים מבורך מעתה ועד
עולם, אמן סלה!“

בגדים שחורים, גרבי-משי, ידות לבנות,
נאומים רכים וחקוקים - א, לו היו להם גם לבבות!
לבבות בחזה וגם אהבה, אהבה חמה בלב - א,
הם יורדים לחיי בטטטנותם על יסורי-אהבה,
שלא היו ולא נבראו.

על ההרים אטפס, אשר שם אהלים צנועים
עומדים, אשר שם הקזה פתוח לנגד רוחות-דרור,
ששם תשבנה.

על ההרים אטפס, אשר שם אלונים מדומדמים
מתנאים, נחלים הומים, צפרים מזמרות ועננים
גאיונים מרחפים.

היו שלום, אולמים מלאי-חונף, גברים חונפים
וגבירות חונפות! על ההרים אטפס ומשם אשקיף
עליכם מתוך לעג!

40

ויהי מלך זקן, נפשו עליו עגומה, שערות
ראשו אפורות; המלך הזקן והאומלל הזה נשא לו
אשה רכה בשנים.
ויהי נער מנערי-הארמון, שערות ראשו
צהובות, דעתו קלה, הוא היה נושא את שובל-המשי
של שמלת המלכה הצעירה.
התדע את הפזמוניה הישנה? צלצולה כה
מתוק, צלצולה כה עגום! שניהם אנוסים היו למות,
כי אהבו איש את רעהו.

41

האם לא חלמתי זה כבר אותם החלומות של
זה האושר? האם לא אותם האיִלֵּנוֹת או היו, אותם
הפרחים, אותן הנשיקות ואותם מְבִטֵי-האהבה?
האם לא זרח אותו הירח מתוך העֲלִים של סְפֵתֵנו
פה על יד הנחל? האם לא אותם אֱלֵי-הַשֵּׁשׁ עמדו
גם אז חשאים על המשמר על יד המבוא?
אהה, יודע אני כמה עֲלוּלִים להשתנות אותם
החלומות הנהדרים, ושהלב והאֵילָנוֹת עֲתִידִים להתעטף
בתכריכי-שלג.

אף אנו בעצמנו אז נצִטֵּן ונברח איש מרעהו
ונשכח איש את רעהו – אנחנו, שכיום הזה כה רכות
אנו מרגישים ורכות לְבוֹתֵינוּ איש לרעהו נִלְחָצִים.

מה נושמים ריחנית הצפרונים! הכוכבים, זה
ההמון הרב של דבורי-זהב, מה נוצצים הם רתת
לנגד השמים הכחולים, כסגלות!
מתוך דמדום הערמונים נוצץ בית-הספר הלבן
והמגרה-תאווה, והנבי שומע את דפיקות דלת-הזכוכית
ואת הקול החביב שלוחש.
חלחלה חביבה, רעדה מתוקה, חבוק מלא רוך
מתוך פחד! והשושנים העולות מקשיבות והזמירים
מזמרים.

43

שוב פורחים בזכרונותי הציורים, אשר זה כמה
נמחקה צורתם -- במה כחו של קולך גדול, שהוא כל
בך עמוק אותי מזעזע?
אל-נא תאמרי, שאת אוהבת אותי! לא נכחד
ממני, שגם הנשגב על האדמה -- האביב והאהבה --
סופו לאפס.
אל-נא תאמרי, שאת אוהבת אותי! רק נשוק
וזשקיני-ושחקי ביום המחר, כשצארה לך את השושנים,
שנתמוללו ונבלו.

44

בבקר הנני שולח לך סגלות, אשר בבקר השכם
מצאתי אותן ביער, ובערב הנני מביא לך שאשנים,
אשר קטפתין בשעת דמדומי-השקיעה.
התדעי אל מה לך ירמזון הפרחים היפים האל
בשפת-הנצנים? יומם היי לי נאמנה ובלילה-אהביני.

אל תיראי פן אנליה ברבים את סוד אהבתי
אותך אחרי אשר פי מדבר גדולות על יְפִיךָ.
מתחת ליער של פרחים, חבוי במקום כְּמוֹס
אותו הסוד הללוט, אותו הרְמֵץ הנסתר.
ואם באחד הימים יותזו מהשושנים גצים
מעוררי חשד – אל תיראי! העולם אינו מאמין
בנצוצות, בעיניו רק דברי-שירה הם.

46

הכוכבים עם רגליהם־זהב מתהלכים במרום
מתוך זהירות ודאגה לבל יעירו את האדמה, הישנה
את שנתה בחיק הלילה.
היערים נצבים אלמים ומקשיבים ומאזינים, כל
עלה שלהם—אזן ירוקה. וההר כחולם פושט ברוח
את צל זרועותיו.
אבל מי זה קורא שם? לתוך לבי חודר הקד
של הצלצול, הקול אהובתי זה או אולי של המזמר־
בליל?

מדמעותי צומחים פרחים פורחים רבים ואנחותי
למקהלת-זמירים תקפכנה.
ואם תאהביני, ילדתי, לך הם כל הפרחים
האל ולנגד חלונך תצלצל זמרת-הזמיר.

היו ימים אחבתי מתוך חדות-נפשי את השושנה,
את החבצלת, את היונה, את השמש. כיום הזה לא
אוהבן עוד, אוהב אני רק את הקטנה, את היפה, את
הזכה, את היחידה; היא מקור כל אהבה, היא –
שושנה וחבצלת, היא יונה ושמש.

49

נצת-ה'טות מפחדת מפני הדר-השמש ובראש
קבוש למטה היא כחולמת מחכה ללילה.
הירח, זה הזונה אחריה, הוא מעורר אותה
באורו, ולנגד עיניו היא מגלה מתוך אהבה את פניה
הצנועים, פני-פרח.
היא פורחת, לוחטת, מאירה ומביטה אלמת
לתוך מרומים; היא מקטירה את קשמה. היא בוכה
ורועדת מתוך אהבה ומתוך מכאובי-אהבה.

50

אמרינא לי, ידידתי: אם לא ציור מעולם
החלומות הנך, כמוהו לפעמים בימי-הקיץ החמים
קופץ ממוחו של משורר?

אבל לא – פה קטן כפיך, אור מלא קסם כאור
עיניך, ילדה חביבה ומתוקה כמותך – זאת לא יוכל
משורר לציר.

צפעונים וערפדים, דרקונים וכל מין חיה רעה
מעולם-המשלים עוד יוכל כח-היוצר של משורר
לציר.

אבל אותך ואת ערמוניותך וסניך – זה ההוד
שבתפארת – ומבטי-עיניך הצנועים והשקרנים – לא
יוכל ברוא אף משורר.

51

לו ידעו הפרחים, הקטנים, מה עמוק פצוע
לבבי – הם היו בוכים עמדי, למען רפא את מכאובי.
לו ידעו הזמירים מה עצוב, מה חולה הנני –
מתוך גיל היו משמיעים את נגינתם – בקולם הערב
לאמצני.

ואלו כוכבי־פז ידעו את מכאובי – היו הם
יורדים ממרומים, לנחם אותי בדבריהם.
אך כל אלה דעת זאת לא יוכלו, רק אחת
היא, שתדע את מכאובי, כי היא בידיה מחצה,
מחצה את לבתי.

52

מדוע כה תורות השושנים, אָ, אָמרי, אהובתי,
מדוע? מדוע כה נאלמו דום הסגלות הכחולות
בירקק הדשא?
מדוע בחלל-העולם משורר הדרור בקול-
גכאים? מדוע מבין הבשמים חודר רית-גבלה?
מדוע באָחו השמש כה קרה וכה זועפת זורחת?
מדוע האדמה כה אפורה וכקבר שוממה הנה?
מדוע אני בעצמי כה חולה וכה קודר? — אָמרי,
יונתי האהובה! אָ, אָמרי, אהובת-לבי, מדוע
תעזביני ?

אהובתי המתוקה, כאשר תשכבי בקבר, בקבר
הקודר, אז ארד אליך, אל קברך, ואתרפק עליך.
הנני נושקך ומחבקך ומעיק עליך פְּרָאית,
עֲלִיךְ – השותקת, הקרה, התורה! אני צוהל, אני רועד,
אני בוכה מתוך רוך ואהפך בעצמי לְגוֹיָה מתה.
המתים יקומון, חצי הלילה מְזַמִּינִם, כולם
יוצאים שמחים במחולות מחנים; רק אָנוּ שנינו
נמצאים בקבר, אני שוכב בזרועותיך.
המתים יקומון, יום המשפט הנורא מְזַמִּין אותם:
מי ליסורים ומי לתענוגים; אנו שנינו איננו שְׂמִיִּם
לב לכל זה ונשארים שוכבים חבוקים.

54

על מרומי הר קרח בצפון נצבת אלה בודדה.
השנה תוקפת אותה, הקרח והשלג עוטפים אותה מכסה
לבן.

ובחלומה היא רואה דקל, אשר רחוק בארץ
המזרח, בודד ושותק, נצב על קיר-סלעים צרוב-שמש
ומתאבל.

55

מיסורי הגדולים הנני מתבר את זמירותי
הקטנות; הן פורשות את כנפיהן המצלצלות ומרחפות
אל לבתה.

הן מצאו את הדרך להחביבה, אבל חזרו והן
בוכות, הן בוכות ואינן רוצות לספר מה שראו שם,
בלבה.

56

חביבה שלי, שנינו יחד ישבנו, רכי־נפש,
בדוגית קלה. הלילה שתק ואנחנו שטים על פני
מסל־ת־המים הרחוקה.

אִי־הרוחות היפה רובץ מדומדם בזהר־הלבנה.
שם מצלצלים צלילים נעימים ומתנועע מְחול־האָדים.
שם יצולצל יפה, ויפיפותם הולכת ומתגברת,
והתנועה שם רבה, באִי־הרוחות: אך אנחנו שנינו,
מחוסרי־נוחם, עוברים על פניו למרחק־הים.

מאירה אהבתי בכל הדרה המדומדם, דומה היא
לאגדה, עצובה ומעורפלה, שמספרים כמותה רק
בלילות־קיץ.

„בגן־הקסם מתהלכים שני עוגבים, מתחרים
איש ברעהו, אלמים ויחידים. הזמירים משוררים,
ברק־הלבנה מתלהב.

„העלמה נצבת כפסל ושותקת, האביר כורע
לפניה על ברכיו. והנה בא „ענק־הציה“, היא נפחדה
ותנס.

„האביר נופל על הארץ מתבוסס בדמו, בברניים
כושלות הילך הענק אל הבית“ —
בו ברגע, שיורידו אותי אל קברי, — ותמה
האגדה הזאת.

בבקר יום-קיץ מאיר אתהלך אנה ואנה בגן.
הפרחים מתלחשים ומספרים, אולם אני מתהלך דומם.
מתלחשים ומספרים הפרחים ומסתכלים בי
בעינים מנחמות: אל-נא תקצוף, אתה הנבר, העצוב
והחור, על אחותנו!

מְרַעְלוֹת הֵן כֹּל זְמִירוֹתַי; – וְאֵיךְ יוּכַל הָיִית
אֲחֵרֶת? הֵן אֵת מִסַּכַּת רַעַל אֵל תוֹךְ חַיֵּי הַפּוֹרְחִים.
מְרַעְלוֹת הֵן כֹּל זְמִירוֹתַי; – וְאֵיךְ יוּכַל הָיִית
אֲחֵרֶת? אֲנִי נוֹשֵׂא בְּלִבִּי נַחְשִׁים וְגַם אוֹתְךָ, אֲהוּבָתִי.

60

שוב אני חולם את החלום הישן: היה אז ליל
ירח-האביב, אנחנו ישבנו תחת האלה ונשבענו להיות
נאמנים איש לרעהו עד עולמי-ועד.
וכמה שבועות נשבענו, ושוב מקדש אנחנו
נשבעים. שחקנו, לטפנו ונשקנו איש את רעהו, ולמען
אזכור את שבועתי שנשבעתי, — נשכת את ידי.
א, יונתי, בעלת העינים הבהירות! א, אהובתי,
הנהדרה והנשכנית! כל השבועות אמנם היו כדרך
העולם, אבל הנשיכות היו למותר.

61

בחלומי בכיתי - חלמתי, כי את מוטלת בקבר ;
נתעוררתי - והדמעות עוד זלגו על לחיי.
בחלומי בכיתי, חלמתי, כי תעזביני; נתעוררתי -
ועוד זמן רב מר בכיתי.
בחלומי בכיתי - חלמתי, כי עוד תאהביני ;
נתעוררתי וזמן רב עוד שטף מבול-דמעותי.

רוח־סתיו מנענע את האילנות, הלילה רטוב
וקר ; עטוף אדרת אפורה אני רוכב יחידי דרך
היער ;
אני רוכב — ועשתונותי רוכבים חיש קל לפני ;
הם נושאים אותי במהירות לבית־אהובתי.
הכלבים נובחים, המשרתים באים מבוהלים
ונרות בידיהם ; הנני רץ על גבי־השלבים של המדרגות
ודרבונותי מצלצלים.
בחדר־המרבדים המואר חום וריחות־בשמים ;
בו מחכה לי היפה, ואני טס לתוך זרועותיה.
מזמזם הרוח בין העלים, והאלה ממלמלת : אף
מה תשאף, רוכב־אוויל, בחלומך האוילי ?

63

צנח לו כוכב למטה ממרמו הנוצץ. זהו כוכב
האהבה, אשר אראהו שם נופל.
נושרים מהתפוח נצנים ועלים רבים. באים
הרוחות הקנטרנים ומצחקים במ את משחקם.
הברבור משורר באגם ושט אנה ואנה, וכאשר
שירתו הולכת וגועת, הוא צולל בקבר־המים.
הס מסביב ודמדומים! הרוח פזר העלים
והנצנים, הכוכב מפעפע ומתפורר, ושירת־הברבור
לנצח נדמה.

64

תצות-הליילה היתה אלמת וקרה ; אני התולכתתי
בתוך היער קובל על גורלי. טלטלתי את האיִקנות
והעירותים משנתם, והם, מלאי-רחמים, הניעו
ראשיהם.

65

על פרשת הדרכים מקברים את מי ששולח יד
בנפשו ומת ; שם גדל פרח כחול, הפרח האומלל של
נפש החוטאת.

על פרשת הדרכים נצבתי ואאנח ; הלילה
קר ואלם, ופרח נפש החוטאת מתנועע לאור הלבנה.

לילה רובץ על עיני, עופרת— על שפתותי,
ובמח ובלב קפואים הוטלתי על קרקע הקבר.
לא אדע כמה ארכה כה שנת. נתעוררתי
ואשמע דופקים על קברי.
האם אינך רוצה לקום, הינריך? יום תחית-
המתים הגיע, המתים כבר קמים, כבר התחיל יום
האור והחדוה.
אהובתי, לא אוכל קום, עוד עיני הופו בסנורים,
מרוב בכי כבה אורן.
בנשיקותי, הינריך, אגרש את הלילה מעל
עיניך, את המלאכים תראה ואת פארי־השמים.
אהובתי, לא אוכל קום, עוד שותת לבי דם,
כי דקרת אותו בדבור חריף.
אט, אט אשים את ידי מתוך רוך על לבך,
הינריך, ולא יהיה עוד שותת דם, כאבך יחלוף.
אהובתי, לא אוכל קום, גם ראשי שותת דם,
כי יריתי בו כדור, אחרי אשר שדדו אותך ממני.
בתלת־שערותי, הינריך, אסתום את פי חור-
הפצע בראשך ואדחה את שטף הדם לאחוריו, וראשך
רפאתי.

כמה מן הרוך וכמה מן החבה היו בבקשותיה –
לא יכולתי התנגד עוד ; החלטתי : אקום והלכתי אל
אהובתי.

והנה נמתחו שוב כל המצעים ובעוז פרא שָׁטַף
זרם הדם מראשי ומלבי – ובזה הרגע והקיצותי.

האומנם ככה תשנאיני, האומנם נהפכת לאחרת?
לפני כל העולם רוצה אני לקבול עליך, על דרכך
עמדי שלא כשורה.

א, אתן, שפתים כפויות טובה, אמורנה – איך
תוכלנה דבר רעות על איש, שמתוך אהבה ככה נשק
אתכן בימים הטובים?

אָ, שׁוֹב אֱלֹהֵי הָעֵינִים, שְׁבַכְבֵּר הַיָּמִים כֹּה יִפֶּה
פָּקְדוֹ לְשִׁלּוּמַי, וְשׁוֹב אֱלֹהֵי הַשְּׁפָתִים, שְׁכַכְהָ הַמְתִּיקוּ לִי
אֶת חַיִּי!
וְגַם הַקּוֹל הוּא הוּא, שְׁבַכְלָ חֶשֶׁק הַקְּשַׁבְתִּי
אֵלַי! רַק אֲנֹכִי אֵינְנִי שׁוֹב אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁהֵייתִי, פְּלִי
אֲחֵר שְׁבַתִּי הַבֵּיתָה.
חָבוּק בְּעוֹז וּבֵאֵהָבָה בַּהֲזוּרָעוֹת הַלְּבָנוֹת וְהַיָּפוֹת
אֲנִי שׁוֹכֵב עַל לְבָה אֲטוּם-רָגֶשׁ וְזוּעָף.

69

ליל קר הוא המות, החיים — יום בוער כתנור.
היום פונה, השנה תאחזני, עיפה נפשי כחלוף היום.
מעל למטתי מתרומם אילן, בו יושב זמיר עול-
ימים ומשורר על האהבה הטהורה — אני אף בחלומי
הנני מקשיב לזמירותיו.

בחלומי ראיתי בת-מלך, בעלת לחיים קורות
ורטובות; תחת אלה ירוקה ישבנו ומתוך אהבה חבקנו
איש את רעהו.

„אין לי חפץ בכסא המלך של אביך ולא
בשרביט-הזהב וגם לא בעטרתו המשובצת יהלומים,
רק אותך אתא, רק אותך לבדך, הנהדרה“.
כל זה לשוא, השיבה, הן מוטלת בקבר אני,
ורק בלילות, בלילות הנני באה אליך, כי מאד
אהבך.

דוֹנָה קְלָרָה.

עם דמדומי-חמה בת-השופט מטילת לה בגן ;
צהלות-חצוצרות וקול תפים מתוך הארמון מתמלטים.
„למורת-רוח לי המחולות ודברי-המחמאות
המתוקים יחד את הפרשים, אשר נאה ממשילים
אותי לשמש.

הם כולם לי לטורח מעת לקרן-הירח ראית
את הפרש, אשר בלילה צליל קולו לחלון משבני.
„בעמדו גא במלא שיעור קומתו ומתוך נדיבות
פניו ותורונו עיניו אור רבו – לגיאורג הקדוש דמה“.
ככה תחשוב דונה קלרה וכובשת בקרקע פניה ;
וכאשר הרימה אותן – נצב לפניו הפרש הזר והיפה.
ברחשם אהבה, לחוצייד, מטיילים הם לאור
הירח ; הצפריר מתוך ידידות, הורדים אט
מברכים אותם „שלום“.
„שלום“ מברכים אט הורדים והם לוחטים,
כשליחי-אהבה ; אבל הגידי לי, ידידתי, למה לחייך
כה אדמו ?

ידידי, היתושים נקרו בך, ויתושים בימייקיץ

שנואים עלי, כאלו היו יהודים ארוכי-חוטם.

הרפי מהיהודים ומהיתושים, משיב הפרש
ומלטפה בידדות; מעצי-השקדים נושרים לאלפים

נצנים לבנים.

נצנים לבנים לאלפים מזלפים את בשמם הנעים;

אבל הגידי לי, ידידתי, המסור לי לך כולו?

כן, אהבתיך מאד-מאד, ידידי, נשבעתי לך
בשם הגואל, שהיהודים, ארורי-אל, מתוך ערמומיות
רצחו אותו לפנים.

הרפי מהיהודים ומהגואל, משיב הפרש ומלטפה
בידדות; במרחק התנועעו בחולשות חבצלות לבנות
שרויות-אור.

חבצלות לבנות שרויות-אור מביטות אל כוכבי-
שמים; אבל הגידי לי, ידידתי, אם לא נשבעת לשוא
את?

שוא ושקר אין בי, אהובי כמו שאין בי אף
טפה מדמם של השחורים ושל היהודים המזזהמים.
הרפי מהשחורים ומהיהודים, משיב הפרש
ומלטפה בידדות; ולסוכה של עצי-הדסים הוא מוביל
את בת-השופט.

רשת-של-אהבה רכה הוא אורג חשאית סביבה ;
דברים קצרים - נשיקות ארוכות, והלבבות נתפשים
כמו מאליהם.

בחינת שיר מתוק „לכבוד הכלה“ מזמר הזמיר
הנעים ; בחינת „רקוד-של-לפידים“ מרקדות תוליוחנות
על גבי הארץ.

בסוכה הכל משתתק, ורק אט-אט לאון יגונבו
לחישת-הדסים פקחים ונשימות מרוסקות של פרחים.
והנה פתאום צהלות-חצוצרות וקול-תפים
מהארמון נשמעו ; נתעוררה קלרה נרתעת מזרועותיו
של הפרש.

שמע נא - קוראים אותי, ידידי, אך טרם מפה
נלכה, גלה לי את שמך האהוב, שזה כמה קני תכסה.
צוחק הפרש בקול עליז ונושק את אצבעות
הדונה, הוא נושק מצחה וגם את שפתיה, ואחרי כן
הוא לה משיב :

„אנכי, גברתי, אהובך, הוא בן לאדוני אבי
מורי, הגאון המפורסם, רבי ישראל, הרב בפרגוזה...“

האביב.

הגלים נוצצים ומפכים למרחוק – מה אהוב הוא
לאהוב בימי-האביב! על יד הנחל יושבת הרוּפָה
וקולעת מקלעי-הציצים הכי-רכים.
הכל נובט, הכל טופח מתוך תאוה ריחנית – מה
אהוב הוא לאהוב בימי-האביב! הרוּפָה נאנחת מעומק
לבבה: למי הן מקלעותי?
איש רוכב על סוס לאורך הנחל, הוא פורס
לשלוש מתוך דעתו הפורחת! הרוּפָה מביטה אליו
ונפשה תחיל, מרחוק מתנפנפת נוצת-מגבעתו.
היא בוכה ומשליכה אל הנחל השוטף את
מקלעות-הציצים היפות. הזמיר מזמר על אהבה ועל
נשיקות – מה אהוב הוא לאהוב בימי-האביב!

אלי-בי.

אלי-בי, גבור האמונה, שוכב מאשר בזרועות
העלמות. עין אלה לא צרה בו, שיטעום קצת טעם
גן-עדן עוד פה עלי-אדמות.

אודליסקות יפות פהוּריות וגמישות כאילות —
האחת מתלתלת את זקנו, מחליקה בידה את מצחו
השניה.

והשלישית פורטת עלי-נבל, תרנן ותחול ומתוך
צחוק תשק ללבו, שבו מתלקחות כל אשי-האושר.
אבל לפתע פתאום בחוץ מחצרות חצוצרות,
מצחצחות חרבות, תרועות-מלחמה ויריות רובים —
אדוננו, הפרנקים מתקרבים ובאים!

הגבור קופץ על סוסו, הוא טס לקרב, אבל
כמו בחלום; דומה לו, שעדיין הוא שוכב בזרועות-
העלמות.

וברגע שהוא מקצץ בחרבו ראשי פננקים
לעשרות הוא מחייך כאיש שקוע באהבה. הוא מחייך
מתוך רכות ורוך.

היום אוהב את הלילה, האביב את החורף,
החיים אוהבים את המות ואת- את אוהבת אותי!
את אוהבת אותי, וכבר תוקפים אותך הצללים
הזעומים, כל רעננותך כבר נובלת ולבך שותת דם.
הרפי ממני ואהבי רק את הפרפרים העליונים
המתעלסים ומסתובבים באור השמש, הרפי ממני —
ומהאסוף.

76

אם בגדה בך אשה, אהוב חיש מהר אחרת!
וטוב מזה, שתעזוב את העיר, שקך אל גבך – ונדוד!
במהרה תגיע לאגם-מים כחול מוקף אלונים.
בכות; פה יחד את דמעותיך תשפוך גם את מכאובך
הפעוט ואת יסוריך הקטנים.
ואם טפסת ועלית על הר זקוף – תגן לא
מעט; אך בהגיעך למרום פסגת-הסלע, תשמע שם
צריחת-הגשרים.
שם כמעט שתהפך לגשר, ויכאה לך, שמחדש
נולדת והנך מרגיש אותך חפשי, וגם הנך מרגיש,
שלא רבה היא האבדה, שאבדה לך שם מתחת.

אם יש לאיש רב - אזי יקבל, כעין מוסף לזה,
עוד רב יתר. ומי שיש לו רק מעט, - גם המעט
הזה מְנוּ יוקח.
אבל אם ריקות ידיך וְלֶךְ אין כל - א, רק אחת
תשאל - שיקברוך, כי הזכות לחיות, ריקא, גְתַנָּה רק
לאלה, שיש להם דבר מה.

כוכב יפה מנצנץ מתוך חשכת לילי, כוכב
ממרומים הוא מחייך לי נוחם מתוק ומבטיח לי חיים
חדשים, — אמן, כן יהי רצון!
כמי־הים מתגאים לעומת פני־הלבנה, כן נפשי,
שמחה ופראית, מתרוממת לעומת אורך הנהדר — אמן,
כן יהי רצון!

תִּדְעָךְ.

המסך יורר, המחזה הגיע לסופו, וגברים
וגבירות שבים לבתיהם. המצא המחזה חן בעיניהם?
דומה לי, שמעתי תהלות ותשבחות. קהל גדול של
אנשים נאורים מחאו כף מתוך תודה להמשורר. ועתה
נאלם הבית, נשתתק הגיל, והמאורות קָבוּ.

אך שמע נא! איזה צלצול גם שורט את האזן,
ישמע מתחת להבמה, אשר נשמה; — אולי נתפקע
מיתר על כנור ישן נושן? מרגיזה המולת החולדות
באולם התחתון, מכל פנות החדר נודף ריח שמן
שנתקלקל. המנורה האחרונה מתאנחת ומפעפעת מתוך
יָאוּשׁ וכבה. הנר האומלל הזה — זוהי נשמתני.

את כבר מָתָּ וְאֵינְךָ יוֹדַעַת זֹאת; אֹר עֵינֶיךָ
נִדְעָךְ, פֶּיךָ הַחֲבִיב וְהָאָדוּם נַחֹר וְאֵת כֶּבֶר מָתָּ, יִלְדֵתִי
הַמָּתָה.

בְּלֵיל־קִיץ, מֵלֵא חֲרָדָה, עַל יְכִי נִשְׁאֲתִיךְ אֵל
בֵּית־הָעֵלְמִים; שִׁירוֹת־אֲבֵל שָׂרוּ הַזְּמִירִים, וְהַכּוֹכָבִים
הַשְׁתַּתְּפוּ אֲתָנוּ יַחַד בַּהֲלוּיָהּ.

הַתְּהַלּוּכָה עֲבָרָה עַל יַד הַיַּעַר וְבוּ נִשְׁמַע הַהֶד
שֶׁל הַתְּפִלּוֹת בְּרוּמִית; הָאֲשׁוּחִים, עֲטוּפֵי מַעֲלֵי־אֲבֵל,
הֵמוּ חֲרָשׁ תְּפִלוֹת־הַשֶּׁכֶּבֶה.

עַל יַד אֲגַם־מִים בָּאֲחוּ עֲבַרְנוּ, הָאֵילָפִים חָלוּ
מַחֹל־הָעָגוּל. פְּתָאוּם פִּסְקוּ וְדוּמָם נִצְבוּ וְכִמוּ נַחְמוּ
אוֹתָנוּ, הָאֲבֵלִים, בְּמַבְטֵי־עֵינֵיהֶם.

וְכִשְׁהִגַּעְנוּ אֵל קִבְרְךָ, יִרַד הַיָּרֵחַ מִן הַשָּׁמַיִם
וְהִסְפִּיד אוֹתְךָ. בְּכִיּוֹת וְאַנְקוֹת, — מִמְּרַחֲקִים יִשְׁמַע צִלְצוֹל
כֶּהָ שֶׁל פְּעֻמוֹנִים.

מפני שאני נאה מבריק בריקים, תדמו שקצרה
ידי מהרעים רעמים! תשגו מאד: גם להרעים רעמים
לי הכשרון.
באופן קשה בזה תִּכְחוּ; כאשר יבא ויגיע היום
האחרון, אז תשמעו את קולי, קול מפְּחֵה־רַעַם.
והיה ביום ההוא יכה פרא־סַעַר לרסיסים
אלונים רבים, על יסודותיהם יזעזעו ארמונים, ומגדלים
רבים של בתי־תפלה תחתם יִתְרַסֵּן.

רגל־ההולך משיגה על נקלה את הפרחים ורובם
ירמסו; עוברים על פניהם ודורכים על החלשים ועל
העזים.
הפנינים ינחו בארגז־צדף במעמקי־הים, אבל
האנשים יודעים להשיגן, הם נוקבים בן חור ושמים
עיהן עול, עול של חוטי־משי.
אבל הכוכבים הם חכמים ובצדק הם מתרחקים
מן האדמה, ובאהל־השמים, כמאורות עולם, הם נצבים
לבטח עולם ועד.

מאגדות נושנות מרומז ביד לבנה, שם ירונן,
 שם יצולצל כמו בארץ פלאים, כמו בארץ קסמים:
 אשר שם מתגעגעות ציצות גדולות בזהב אור
 הערב ומתוך ריך הן מסתכלות, כהסתכל פלות צנועות,
 בהן עצמן; —

אשר שם כל האילנות מדברים ומרננים
 כבמקהלה, ומעינים קולנים מתפרצים, כפרוך נגוך
 של-מחול.

ונגוני-אהבה שם ישמעון, אשר מעודך לא
 שמעת כמוהם, וחשק פלאי-מתוק יהפוך אותך באורה
 פלאי-מתוק לכסיל.

לו היה ביכלתי להכנס לארץ זו ולשמח שם
 את לבי ובהשתחררי מכל היסורים — להיות חפשי
 ומאושר!

אהה, אותה הארץ המאושרה אני רואה אמנם
 לפעמים בחלום בלילה; אבל לבקר, אך תורה
 השמש — ונמס החלום, כקצף על פני-מים.

רגל־ההולך משיגה על נקלה את הפרחים ורובם
ירמסו; עוברים על פניהם ודורכים על החלשים ועל
העזים.
הפנינים ינחו בארגז־צדף במעמקי־הים, אבל
האנשים יודעים להשיגן, הם נוקבים בן חור ושמים
עיהן עול, עול של חוטי־משי.
אבל הכוכבים הם חכמים ובצדק הם מתרחקים
מן האדמה, ובאהל־השמים, כמאורות עולם, הם נצבים
לבטח עולם ועד.

מאגדות נושנות מרומז ביד לבנה, שם ירונן,
 שם יצולצל כמו בארץ פלאים, כמו בארץ קסמים:
 אשר שם מתגעגעות ציצות גדולות בזהב אור
 הערב ומתוך ריך הן מסתכלות, כהסתכל פלות צנועות,
 בהן עצמן; —
 אשר שם כל האילנות מדברים ומרננים
 כבמקהלה, ומעינים קולנים מתפרצים, כפרוך נגוך
 של-מחול.
 ונגוני-אהבה שם ישמעון, אשר מעודך לא
 שמעת כמוהם, וחשק פלאי-מתוק יהפוך אותך באורח
 פלאי-מתוק לכסיל.
 לו היה ביכלתי להכנס לארץ זו ולשמח שם
 את לבי ובהשתחררי מכל היסורים — להיות חפשי
 ומאושר!
 אהה, אותה הארץ המאושרה אני רואה אמנם
 לפעמים בחלום בלילה; אבל לבקר, אך תזרח
 השמש — ונמס החלום, כקצף על פני-מים.

את החומר וכל מה שנחוץ לבנין השיר אינם מוצצים מן האצבע; אלהים לא ברא את העולם יש מאין, כמו שלא יוכל עשות זאת אף משורר בן-תמותה.

מדומן עולם קדמון, שנמצא לידי, יצרתי את הזכרים, ומפדר-צלע הזכר בראתי את הנקבות היפות. מעפר מן האדמה בראתי את השמים, ואת המלאכים מעודף גדול-הנשים. החומר מוצא את תקונו רק בהצורה מעשה ידי-אמן.

CHILDE HAROLD.

דוגית גדולה ושחורה, מלאתי־תוגה, שְׁטָה
למרחקים. חברי חברה־קדישא יושבים בה עטופי־
שחורים ושותקים.
משורר מת מוטל בה אֵלֶם, פניו גלויות, ועיניו
הכחולות עודן נטויות נוכח אורי־שמים.
ממעמקים קול כאוב ישמע, דומה: כֵּלָה נְמִפִּית
חולה נאנחת, והגלים אל קתליה־דוגית מתדפקים
ומשתברים מתוך יבבה.

וינצנץ הכוכב מתוך קדוה והנה הוא נופל
משמים ארצה. תשאלני, ילדי, מה היא אהבה? כוכב
בגל של אשפה.
ככלב מצורע ופוגר, הוא מתגולל ברפש.
התרנגול קורא, קורא, החזירה נוחרת וברפש מתגוללים
חזריה הקטנים.
א, לו רק נפלתי, לתוך גן, בו מצפים לי
פרחים, שם אחלתי לי מיתה יפה וקבר מפיץ ריח
בשמים.

למען אוכל מתוך ספוק-נפש לשפוך את דמי —
תנו לי מזבח של נדיבות-רוח, ורק אל אֶחָזֵק
במחיצתם הצרה של החנונים.

הם אוכלים ושותים כיד הגבירים ומסתפקים
בהצלחתה של חפרפרת, ומדת-טוב לבם — כרוחב
הסדק, אשר בקופסת „הצדקה לעניים“.

סיגרות תקועות בפיהם וידיהם תקועות בכיסי-
מכנסיהם, וגם כחה-עול שלהם יפה הוא, לו רק
היה אפשר לעכל אותם עצמם.

הם מוכרים וקונים צרי וכל אבקת-בשמים
מכל ארבע פנות העולם, ומכל זאת — בד' אמותיהם —
ד' ירחם!

מי יתן וראיתי חטאים גדולים עד מאד ולו
גם רציחות ושפיכות-דם ורק לא את מדותיהם היפות
מתוך פהוק-של-שובע ואת זה המוסר שלהם של
פריעת-חוב בזמנו.

אתם, העננים במרומים, קחו נא גם אותי
עמכם, אחת היא לאן — ללפֿלֿנד, לאפריקה ואפילו
לחבל פומרניה, רק הלאה, הלאה מפה!

א, קחוני-נא עמכם! — אבל לשוא: הם אינם

נשמעים לי, העננים שם במרום כל כך פקחים הם!
בעופם ממעל להעיר הזאת, הם מתוך פחד ומתוך
געל-נפש מחישים את מעופם.

יום-יום בת השולטן, פלא-יופי, לפנות ערב
מתהלכת על יד המזרקה, שמים זכים בה מפטפטים.
יום-יום עבד צעיר לפנות ערב נצב על יד
המזרקה, שמים זכים בה מפטפטים! מיום ליום הוא
הולך וקור.

פעם בערב הנסיכה חיש נגשה אליו ותאמר
בחפזה: שמך לדעת אחפוצה, את מולדתך ואת בני-
ביתך.

ויען העבד: שמי מחמד, מארץ-תימן אנכי
ושבטי - המה בני הַעֲזָרִים, שימותו כי יאָהֲבו.

אני אוהב אברים לבנים כאלה, את הנרתיק
הגהדר של נשמה רכה, את העינים, שהן פראגדולות,
ואת המצח, אשר מסביב לו מתחלחל המון של תלתלים
שחורים.

את הנך המובחרה שבמובחרות, אשר חפשתי
בכל הארצות, וגם ידעת יפה להעריך גם את ערכי
אנכי.

ובאמת מצאת בי את האיש כלבבך, תאשריני
במלא חפנים של רגשות ונשיקות, ואחרי כן — תבגדי
בי, הכל כמנהג העולם.

שבת בת מלכא.

בספורייהמעשיות להעֲבִיִּים רואים אנו לפעמים
בני־מֶלֶךְ מְכוּשְׁפִים, אשר מראיהם היפה משכבר
הימים שוב חוזר אליהם.

החיה השעירה שוב תִּהְפֵּךְ לְבֶן־מֶלֶךְ בהדרו;
והוא עֲטוּף לְבוּשׁ וְעֵדִיו נוֹצֵץ עָלָיו וְעַלֵּי חֲלִיל מֵתוֹךְ
נחת ינגן.

אך זמן הכְּשׁוּף מתקרב אל קצו ועוד הפעם
נראהו, את הוד מלכותו, את בְּנֵה־מֶלֶךְ, ושוב לו פני־
חיה שעירה.

על בְּנֵה־מֶלֶךְ, בְּרִמּוֹזֵ כֹּזֵה, אשיר הפעם, שמו —
ישראל. את בְּנֵה־מֶלֶךְ זה מאמר־שֶׁל־כְּשׁוּף הַפֶּךְ לְכָלֵב.
לְכָלֵב עם רעיונות כָּלֵב; כל השבוע הוא מתגולל
באשפות־הַחַיִּים וברפשם לְכָל נַעֲרֵי־הַרְחוֹב לְשׁוֹנֵה.
אך פִּתְאוּם, עם דמדומי־חמה, בכל יום ששי
בשבוע וסר הכְּשׁוּף מִמֶּנּוּ — וְהַכָּלֵב לְאָדָם בְּאֲנָשִׁים
יִהְיֶה.

בְּנֵה־אָדָם עם רגשות אדם, בראש מורם ובִלְבָב
בטוח, בבגדי־שבת נְקִיִּים הוא מתעטף ויִקְנֵס לְהַאֲלֹם
של בית־אבא.

ברוך היה לי, בית נחמד, הבית של הוד מלכות
אבי; מה טובים אוהליך, יעקב, מתוך אהבה רבה
כמו פי אשק לדלתותיך.

דבר מה מרשרש ולוחש בחלל-הבית הרווי
סוד — ואדון הבית, הבלתי נראה, נושם רוח מתוך
רעד ודממה.

דממה! רק הסוכן הממונה — או בדברים
פשוטים: השמש, רוקד הנה והנה ומדליק את
הנרות.

אתם, נרות-זהב, מבטיחי-נוחם, מה יפה אתם
נוהרים, מה יפה אתם דולקים! בגאות מתלקחים אף
הנרות על „העמוד“, על האלמימר.

לפני ארון-הקודש, אשר בו התורה נשמרת,
המכוסה פרוכת-משי יקר ומתנוצצת בברקיהלומים.
לפני ה„עמוד“ שם כבר עומד שליח-הצבור.
יהודי כשר, ועל שתי כתפותיו תולה בחן ובהדר
מעילו השחור.

למען הראות לכל „העולם“ שידו צחה, שידו
רפה, — הוא משים אצבעו על רקתו ודוחק את
גרונו באגודליו.

מתחיל הוא מסלסל קולו חרש ולסוף קולו הולך

וחזק ומתרומם בתרועה והוא מזמר: „למה, דודי,
לקראת כלה”.

„לכה, דודי, לקראת כלה”, בא, דוד, הכלה
כבר מחכה לך, הבישנית—רק לך לבד תגלה את
פניה, המכוסות הנומא.

בשיר-מזמור זה תוחג בהדר חתונתו של ישראל
עם הכלה מרת שבת, שבת-בת מלכא, אשר קוראים
לה גם כן: נסיכה צנועה.

נסיכה זאת—פנינה היא ופרח כל יופי, אפילו
מלכת-שבא, ששלמה אֶתה התרועע, לא היתה יפה
הימנה.

זו החֶמֶית—מלכת-שבא—על כל אדם היתה
למשא, כי תמיד חפצה להראות את כל חכמתה, את
כל נצוצות שכליה ואת חידותיה הנפלאות.

אבל הנסיכה שבת, שהיא היא המנוחה השְׁלֵמָה,
תמאס בכל מלחמות-הרות, בוכוחים ובפלפולים.

וכמו כן למורת-רוח להנסיכה כל תאוה פושקת
את שפתיה, וכל רגשות מזויפים, הפורצים ובאים
ושָׁרָם פרוע.

הנסיכה מתוך צניעות מסתירה צמותיה תחת
שביסה ומביטה מתוך חן בעיני-אֵלֶה ופורחת כעֶץ-הדס.

היא הכל מתרת לדודה, רק לעשון-טבק היא מתנגדת. „אהובי, העשון אסור חמור הוא, כי היום יום שבת-קודש.

אבל תחת זה תאכל לתאבון בשעת הסעודה תבשיל כזה, שהוא באמת מאכל-אלים, היום אתה תאכל חמין.

חמין, ניצוץ-שמים יפה, משול הוא לבת מקאליניזיאן — ככה היה שיקר מזמר, אלו טעם-חמין טעם.

חמין זה — מאכל שמים הוא, אשר אדני בכבודו ובעצמו למד את משה על הר סיני לבשל אותו כראוי, ואז גם נתן את עשרת הדברות בקולות וברקים. חמין — הלא זוהי אמברוזיה כשרה של אלוה-האמת וטעמו כטעם גן-עדן, ומה ישוה לו ומה יערוך לו?

וטעמה של חליתית לאמברוזיה, שהיונים, אלה עובדי האלילים, הכינו לאלהיהם שקר, שבאמת אינם אלא שדים מתחפשים.

כשבן-המלך אוכל זה התבשיל — עיניו לוחשות באש-קודש; אזי הוא מתיר את אפודתו ומדובב מתוך גחוך, מלא אושר של מעלה:

„האם לא מימיה־הירדן אשמע רועשים? או אולי הם זורקיהמים שבעמקה־תמרים של בית־אל, אשר שם הגמלים ירבצון;

האם לא פעמוני־עדרים אשמע? או אולי זה עדר־העזים, שגלשו, לצאת היום, מהר גלעד, אשר בארץ אבותי?”

אך יום שבת־קודש כבר יפנה; ברגלי־צל ארוכות מתקרבת השעה האחרונה של קץ הכשוף — הנסיך האומלל מתאנה.

דומה לו, שלתוך לבו חודרות האצבעות הקרות של המכשפה, הוא מתמלא רטט ופחד: הגלגול בכלב יבעתהו.

תיבת־בשמים זה־בטהור תגיש הנסיכה לבן־המלך, הוא מאריך להריחה, הוא חפץ לצמץ את לבו בריחות טובים.

גם כוסיין לפני הפרידה מגישה הנסיכה לבן־המלך, בבת־אחת יריק לתוכו את היין, ובכוס הוא משאיר רק טפות אחדות.

ואלה הטפות הוא מטפטף על השולחן ולוקח את נר ההבדלה; באותן הטפות הוא טובל אותו, את נר ההבדלה, והוא חורק וקבה.

השתפכי ביללות גדולות, את, הקינה החשכה
של מעונה ביסורין, שזה זמן רב אני נושא אותה
בקרב נפשי המלאה שלהבות חשאיות!
היא תחדור אל כל האזנים ודרך האזנים — אל
קרב הלב; באומץ גדול הכנעתי ושעבדתי לי זה הכאב
בן-אלפי-שנים.
בוכים הגדולים, גם הקטנים ואפילו האדונים
הקרים, בוכות הנשים והציצות, בוכים גם הכוכבים
בשמים.
וכל הדמעות האלה כולן יחד שוטפות חרש
לנגב, הן שוטפות ומשתפכות לתוך מימיהירדן.

זה אלף שנים ויותר שנינו סובלים איש את
רעהו כאחים, אתה הנך סובל אותי, שאני עודני נושם,
כי הנך משתגע — סובל אנכי.
רק לפעמים, כשהעתים מדומדמים, פתאום
תקפך בך תכונתך ואת צפרניך הצנועות והמלאות-
חבה הנך מתחיל צובע בדמי אני.
מהיום והלאה עוד תתחזק ידידותנו, ובכל יום
היא הולכת וחזקה: מפני שאני בעצמי הנני מתחיל
משתגע ועוד מעט ואהי כמותך.

הרף מהמשלים הקדושים, הרף-נא מההשערות
החסודות — טוב שתבקש לבאר בלי כרכורים את
השאלות הארורות בחיים.
מדוע הצדיק, אומלל ושותת-דם, זוחל על גבי
הארץ בה בשעה, שהרשע רוכב על סוס אביר,
כמנצח השב משדה-קטל?
במי האשם? האם אזלת יד ד' מהושיע או
ברצונו העול בחלד? הוי, אם כן הוא — הלא זו
נבלה מאין כמוה.
ככה נשאלה כל הימים, עד שבסוף כל חסופות
במלא קומץ-עפר סותמים את פיותינו, — אפס והאמת
היא תשובה?

איפה ימצא לו הנודד העיף את מקום-מנוחתו
האחרון? האם תחת הדקלים בארץ הנגב או תחת
האלות על יד הַקְּהֵיִן?
או אולי יד איש זר תקברני בארץ מדבר
וציה? או אולי אנוח על משכבי בתוך גלי-החול,
אשר על שפת-הים?
איך שיהיה! בכל מקום שאנוח, אם פה ואם
שם, יסובוני שמיד', וכנרות-גשמה, ירחפו מעל
לראשי כוכבי-לילה.

עטופי־עבים אפורים ישנים את שנתם האֵלים
הגדולים; אני שומע איך הם נותרים — ואז לנו
סופה וסערה.

פרא־סער! מחרון הסער חשבה האניה המסכנה
להִשָּׁבֵר — הוי, מי יבלום את אלה הרוחות ואת אלה
המשברים, שאין להם אדון!

קצרה ידי מהפריע בעד הסער ושלא יאנחו
הקרשים והתרן — וגם אני הנני מתעטף באדרתי,
למען אישן כהאֵלים.

שִׁיר הַשִּׁירִים

גופה של האשה זהו שיר, אשר בורא העולם
 בכבודו ובעצמו כתב בספר-המכתמים הגדול של
 התבל, כשהשכינה היתה שורה עליו.
 כן, שחקה לו אז השעה, אדוני יצר מתוך
 השראת הרוח, ואת החומר הנוח להשבר והממרה
 הזה, אמן ביד של אמן.
 אמת, גופה של האשה הנהו שיר השירים,
 האברים הלבנים והנהדרים — מה נפלאים הבתים
 האלה!

הוי, כמה מן רעיון האלים בזה הצואר הצחור
 אשר עליו מתנדנד הראש הקטן, זה הרעיון הראשי
 המתולתל.

הפטמות הורדיות של השנים הפעוטות עשויות
 כמו אפגנמות, ואין בפי די דברים לחלל את הודו
 של הפסיק, החוצה את החזה לשנים.
 ההקבלות שבירכים מבליטות את הפסל שביצור.
 ומקום ההטעמה בתוך עם עלה התאנים גם כן מקום
 זהדר הוא.

אין זאת פּוֹאִימָה של מושגים, להשיר — בשר
וצלעים, יד ורגל, הוא מחיך ונושק בשפתים, שהן
יפה חרוזות.

פה נושמת שירה אמתית! הוד שבתפארת בכל
תנועה! ועל מצחו נושא השיר את החותם של
השלמות!

רוצה אני להלל ולשבח אותך, אדון העולם,
ובהתפלשי בעפר — לך אתפללה; מה אנו נגדך,
משורר־שמים? רק בעלי־מלאכה גסים.

תשוקתי — להשקיע את ראשי ואת רובי בהוד
שירך זה, ימים כלילות אעשה להגות בו. כן, יומם
ולילה ללמוד אותו, רגלי הולכות ורזות — כל זה לי
מרוב התמדתי בלמודו.

הבה נכרות-נא עתה ברית שלום בינינו, פרחי
החביבים! הבה נפטפט-נא ונשחק ושוב נתעלסה
מתוך חדוה!
את, זיננית הלבנה, את השושנה עם פניה
האדומות, אתה הצפורן עם כתמין הרבים, ואת
זכרֶיךָ כחולֶה!
האָספו אלי יחד כולכם, פרחים, כי כולכם
אתם אהובים לי—רק את הָרְקֶפָה הרעה לא אחפוץ
עוד לראותה

את, חבצלת אהובתי, כחולמת הנך נצבת על
יד הנחל ומביסה לתוכו עצובת-רוח, וחשאית הנך
מתאנחת.

ברח לך, שקרן, אני יודעת, שזה כמה הנך
זונה אחרי שארית-בשרי, אחרי השושנה!

לבבות צעירים כי נשברים — צוחקים שם
במרום הכוכבים, הם צוחקים והם אומרים מתוך
הכחול הרחוק:
האנשים החלכאים אמנם אוהבים מעומק הלב,
ובכל זאת הם קודרים ומענים את נפשם עד מות.
אנחנו מעולם לא הרגשנו באהבה, המסוכנה
כל כך להאנשים מתחת; ולכן אנו בני אֵלִימות
הננו.

בכל צורה, אשר אני לובש — תמיד אני
בקרבתי, אבל תמיד אני סובל יסורים ממך ואת
מסבה לי תמיד מכאובים.
כשהנך מתהלכת בימי-הקיץ בין ערוגות פרחים
ורומסת ברגליך את אחד הפרחים — האם לא תשמעי
או, שאני בחשאי בוכה ?
כשתרפי שושנה ומתוך עונג-ילדים הנך מפזרת
לרות את עליה ותקרעי אותה לקרעים — האם לא
תשמעי או, שאני בחשאי בוכה ?
ובאותו רגע שתטרפי את השושנה וחוחיה
מתוך חרון מעיזים לעקץ את אצבעותיך — האם לא
תשמעי או, שאני בחשאי בוכה ?
האם לא תאזיני לצלילי-קינה אף מתוך צלילי-
גרוןך את? לילה, לילה אני נאנח ונאנק ממעמקי-
נשמתך.

100

כאשר עוד פּרחה השושנה הרעננה והזמיר
עוד סלסל את זמירותיו, — אז לבבתיני, אז נשקת
לי ותחבקיני מתוך ריך.
והנה הסתיו טרף את עלי השושנה ואת
הזמירים גרש גרש, — אז צִפְּתָה גם אַת מפה, האני
גלמוד נשארתי.
כבר מתחילים הלילות היות ארוכים וקרים ;
הגיד־נא : עד מתי תתבוששי לשוב הלום ? הלעולמים
אהי אנוס את אשרי מימ־קדם לחזות רק בחלום ?

המשורר פירדוני

א.

אנשי זהב, אנשי כסף! כשריקא מדבר על
טומנים, — אזי דבריו יסובון על כסף, ודעתו מכננה
לטומני-כסף.

אבל בפי נסיך, בשפתי שח, הטומן תמיד טומן
זהב הוא; שח משלם ומקבל רק טומני-זהב.
כך חושבים כל האנשים ישרי-לב, וכן גם חשב
פירדוני, המשורר של השח נמנה, המפורסם והנמשל
לאלהים.

שיר-גבורים גדול זה כתב, כאשר פקד השח,
אשר הבטיח לשלם לו טומן אחד בעד כל חרוז.
י"ז פעמים פרחה השושנה, י"ז פעמים נבלה
והזמיר רנן לה ונאלם י"ז פעמים.

ובינתיים ישב המשורר אל נול-האורגים של
הרעיון ויארג בשקידה רבה, יומם ולילה, את
המרבד הגדול של שירו —

מרבד גדול, אשר המשורר, מעשה-פלא, השויר
לתוכו את כל המשלים הנפלאים של ארצו, את
מושלי פרס העתיקה.

את כל הגבורים, החביבים על עמו, מעשי-
אבירים ועלילות שונות, מעשי כשוף ושדים, שכולמו
נעטרו ביד גאה בפרחי אנדות -

כל זה היה כמו חי, פורח ומבריק בשלל
צבעים; פורח, קודח, מקרין שמִימית באור הקדוש
של איבן,

באור הקדמון הטהור, אשר היכל-אשו האחרון,
למרות האלקורן והכהנים, בלבו של המשורר יָקד.
ויהי כאשר כלה לפתוב את השיר וישלח
המשורר למגיניו את כתב-היד שהכיל בקרבו שתי
מאות אלף חרוזים.

בחדר הרחצה היה הדבר, בחדר הרחצה, אשר
בְּגִנְיָה, ששם מצאוהו המלאכים השחורים של השֶׁךְ -
כל אחד מהם, כפוף תחת שק של כסף על
שכמו ובכרשו על מרכיו, שם אותו לרגלי המשורר
בתור מחיר הכבוד בעד שירו.

המשורר פתח חיש את השקים למען הזין את
עיניו בברק-הזהב, אשר זה פֶּמָה קָמָה אליו, והנה הוא
רואה מתוך עגמת-נפש,

שבתוך השקים האלה - כסף חֹר, טומני כסף
כשתי מאות אלף, והמשורר שחק ורגז.

בשחקו מר, השליש את הכסף, שתי מנות לשני
המלאכים השחורים
נתן בתור שכר-הליכה ואת המנה השלישית
למשרת חדר הרחצה פצוי בעד טרחתו.
ויקח את מקל-נדודיו וילך ויצא את עיר
הבירה! לפני שער העיר נער את האבק מעל
נעלי רגליו.

ב.

„לו מאדם, מתוך גסות-רוח, לא קים מה
שהבטיח, לו רק לא עמד בדברו בלבד — לא חרה
בו אפי לעולם.

„אבל כפרה אין לו על אשר רמני באופן
שפל בדברים המשתמעים לשתי פנים ובהערמומיות
שבשתיקה.

„מה נהדר היה בהליכותיו, הן רק מעטים
נמשלן אליו עלי-אדמות, כל זרת וזרת שבו אומרת:
מלך.

„כשמש ממרומי קשת הרקיע הביט אלי
במבטי-אש, הוא האיש המתנאה באמתו, — בסוף כל
הסופות שקר ליי.

ג.

השך מחמד אכל לשובע מתוך עונג, ורוח
טובה נחה עליו.
בגנו המתנמנם הוא יושב על כרי-ארגמן אצל
המזרקה. שם המים מפטפטים מתוך קרירות.
המשרתים נצבים, ועל פניהם אותות של יראת-
הכבוד, וביניהם אף אַנְסְרִי חביבו.
מקערות-שיש טופח צרור-פרחים יפים, שנצניהם
המתפתחים יוקדים מתוך שלל צבעים.
הדקלים הזקופים והישרים כאוֹדְלִיסְקוֹת מתגנפנים
בעליהם מתוך חן.
כחול־מי-שמים נצבים הברושים וקופאים על
מקומם, כאלו שכחו תבל ומלואה.
אבל פתאום מתחילה מצלצלת, יחד את צלצלי-
עוגב, רנה נהדרה עטופת-סוד.
השך קופץ ממקומו כמו מכושף - מי הוא
המשורר של השיר הזה?
אַנְסְרִי, אשר אליו פנה בשאלתו, השיב:
פירדוזי היא המשורר.
פירדוזי? - שאל הנסיך משתומם - איהו? מה
גורלו?

אָנְסָרִי הַשִּׁיב: בַּרְעֵב בַּעֲוֹנֵי הוּא חֵי זֶה כְּמֵה
בְּטָהוּם, עִיר מִגּוּרֵי אֲבִיו, שֶׁם לֹו גְּנָה קִטְנָה.
הַשֶּׁךְ מִחֲמַד נִשְׁקַע בַּרְעִיוֹנֹתָיו וְאַחֲרָי סָן אִמֵּר:
אָנְסָרִי, פְּקוּדָתִי תְּכּוּפֶה.
לֶךְ אֶל אוֹרְוֹתַי וּבַחַר בַּמֵּאָה פְּרָדִים וּבַגְּמָלִים
חֲמִשִּׁים,
הַעֲמֵס עֲלֵיהֶם כָּל טוֹב וְכָל יָקָר, אֲשֶׁר לֵב אָדָם
יֹוֹכֵל לְחַמּוֹד.
עִם כָּל הַיָּקָר וְהַדְּבָרִים יִקְרִי־הַמְצִיאוֹת הָאֵלֶּה
וְעִם שְׂמָלוֹת יָקָרוֹת וְכִלְיֵי־בַיִת מֵעֵץ הָאֵלֶּמְגִים וְשֹׁנֵהב
עִם פְּתִילֵי־כֶסֶף וּפְתִילֵי־זָהָב מַעֲשֵׂה רוֹקֵם
בַּקִּנְיָנִים וְכוֹסוֹת בַּעֲלֵי יָדוֹת מַעֲשֵׂה חוֹשֵׁב,
בַּעֲוֹרוֹת מְנוֹמָרִם שֶׁל בַּרְדֵּלְסִים
בַּמְרַבְדִּים וְעִם אֶטוֹן מְשׁוֹר זָהָב וְכֶסֶף, שְׁעוֹשִׂים
בַּמְּלַכְתִּי – אֶל נָא תִשְׁכַּח לְהוֹסִיף עוֹד כִּלְיֵי־זָן מִמּוֹרְטִים
וְגַם עֲדֵי־סוֹסִים, וּמִלְבַּד זֶה גַם כָּל דְּבַר מְשָׁקָה, אֲשֶׁר
יִשְׁתֶּה, וְדַבְרֵי־אוֹכֵל אֲשֶׁר בַּסִּירִים יֵאָצְרוֹן
וְגַם כָּל מִינֵי־מִתְקִים וְחִלּוֹת־לַחֵם־שְׂקָדִים וְחִלּוֹת־
לַחֵם־מִיִּנְטָה מִכָּל הַמִּינִים
אֶף הוֹסֵף עוֹד שְׁנַיִם עֶשֶׂר סוֹסִים מִסוֹסֵי־עַרֵב
קְלֵי־הַמְרוֹץ

וגם תריסר עבדים שחורים, ששרייהם נחושה.
אנסרי, את כל אלה הדברים היפים בעצמך
הכן לנסיעה.
את כל זאת תמסור יחד את פקדי אותו לשלום
להמשורר הגדול, לפירדווי, אשר בטהוס העיר.
אנסרי מלא אחרי מצות אדונו ויעמיס על
הפרדים ועל הגמלים מתנות-כבוד אלה, אשר מחירן
כערך המס של חבל ארץ אחד.
ויהי מקצה שלשת ימים ויעזוב את עיר הבירה,
ובדגל אדום בידו הוא נוסע בראש השירה.
מקצת שמונת ימים הגיע לטהוס העיר, היושבח
לרגלי ההר.
דרך השער, ממערב העיר, נכנסה השירה
בתרועות ובקולות זמרה.
התוף מתופף, קרן-השור תוקעת, ושירי-תרועה
מריעים.
„אדוני הוא אלהים!“ המריזו מתוך מלא גרונם
הגמלים.
אך בזה הרגע, דרך השער מהקצה השני של
העיר טהוס, יצאה הלזיתו של פירדווי המת למנוחתו
עדן. —

שוב בא ירח האביב, הנצנים והעצים מלבבבים,
דרך כחול-השמים יעברון העננים הורדיים.
הזמירים מרננים ממרום העצים והרחלים
הצחורות מקפצות על הדשא הירוק והרך.
אני—אינני יכול לרנן ולקפץ, אני שוכב חולה
על גבי העשב. הנני מקשיב לצלילים מרחוק, אני
חולם חלום ואינני יודע מה הוא.

103

כמה אני משתוקק לדמעות, לדמעות־אהבה,
המכאיבות מתוך רחמים, ומתירא אנבי — שסוף סוף
תשוקתי זו תגתן לי.
הוי, היסורים המתוקים של האהבה והתאוה
המרה שלה שוב מתחילים זוחלים לתוך לבי ומצערים
אותו שמימית, לתוך לבי, אשר אך זה נרפא.

104

הַעוֹנֵי חוֹדֵר, הַפְּעֻמוֹנִים מַצְלִצְלִים וְאֵנִי – אַהֵה,
רֵאשִׁי עָלַי סַחְרָחֵר! הָאֲבִיב וְשִׁתִּי עֵינַיִם יִפּוֹת שׁוֹב
חֹרְשִׁים מְזֻמּוֹת עַל לְבִי!
הָאֲבִיב וְשִׁתִּי עֵינַיִם יִפּוֹת מִפְתִּים אֵת לְבִי לַעֲשׂוֹת
דְּבָרֵי-סֶכֶל מַחֲדָשׁ! דּוֹמָה לִּי, יָדֵי הַשּׁוֹשְׁנִים הַזּוֹמִירִים
בְּמַעַל הַזֶּה.

105

אתהלך בין פרחים והנני פורח עמהם יחד;
אתהלך כמו בחלום ורגלי נמעדות על כל שעל ושעל.
אנא סמכיני, אהובתי, כי מתוך שכרות-אהבה
אפול לרגליך והגן הומה מאנשים.

106

נשיקות, שגונבים במחשכים ובמחשכים משיבים,
נשיקות כאלה כמה מאשרות הן את הנפש האוהבת.
מתוך נביאות-הלב ומתוך תאוה לזכרונות
תחשוב הנפש על שונות מימים עברו ומימים יבואו;
אבל אין לך דבר יותר מסכן ממחשבות רבות
בשעת נשיקות; מוטב שתבכי, נפש אוהבה, כי הבכי
יותר קל לשאת אותו.

שאלות.

אצל הים השומם של לילה נצב עלם-גבר,
לבו מלא צער, ראשו מלא ספקות ובשפתים חרבות
ישאל את הגלים :

„אנא פתר-נא לי את חידת-החיים, את החידה
הגושנה, הרת ענות-נפש, אשר כבר התלבטו עליה
ראשים רבים, ראשים בעלי-כובעות עם כתבי-היתדות
עליהן, ראשים, שענדו מצנפות ובכיטים שחורים,
ראשים בעלי פאות-נכריות על הפדחת ועוד אלפי
ראשי-אדם חלכאים, מכוסי-זעה — הגידרנא לי : מה
הוא האדם נמי הוא? מאין הוא בא? ולאן הוא
הולך? ומי יגור ממעל לכוכבי-החלב?

הגלים ממלמלים את מלמלם ועד, הרוח נושבת,
העבים מרחפים, הכוכבים רומזים אדישים מתוך
אורם הקר —

וכסיל מחכה לתשובה.

108

הסגלים הכחולים של העינים והורדים
האדומים של הלחיים, החבצלות הצחורות של הידים —
פולם עודם פורחים ומלבלבים, רק הלב כבר יבש
הנהו כעץ.

109

ההצלחה היא אשה זונה וקל־הדעת, היא לא
תשהה זמן רב במקום אחד, היא מחליקה על מצחך
את שערותיך, אף תשק לך בחטיפה — וחסל: כבר
איננה!

לא כן מרת פורענות, היא לגמרי ההפך: היא
תחבקך מתוך אהבה רבה, היא אינה אצה, לה יש
תמיד פנאי: היא תשב על יד ממתך ותסרוג את
פוזמקה.

יהודה הלוי.

(קטעים מתוך הסרקים א-ב-ג)

„אם אשכחך, ירושלם, תשכח ימיני, תדבק
לשוני לחכי, אם לא אעלה את ירושלם על ראש
שמחתי!“

הדברים האלה והנגון של אלה הדברים מזמזמים
היום בתוך ראשי, ודומה לי, שאזין קולות קוראי-
תהלים, קולות אישים —

ולפעמים דומה לי, שגם זקנים אראה, זקנים
ארוכים ומטילי-צללים; דמויות-חלום, מי מכם הוא
יהודה הלוי?

אבל הם חיש יעברון, הרוחות מפחדים מפני
הדבור העמוס של החיים; אבל אותו הכרתי —
על פי מצחו החזק, בעל הרעיונות הגאים,
הכרתיו, על פי העקשנות המתוקה של מבטי-עיניו,
אשר הביטו אלי מתוך יסורי-חקירה.

אבל יתר מכל הכרתיו על פי השחוק המעולף
חידה של אותן השפתים, שכה יפה הן גתרוזות
ומצויות רק אצל משוררים.

שנים באות, שנים חולפות. מיום הולדתו של
יהודה הלוי עברו שבע מאות שנה וחמשים שנה —
הוא ראה את אור התבל לראשונה בטולידה
אשר בקשטיליה, ומימינחל-הזהב תִּהְיֶה קֶזְמוֹ לֹן אֶת
שיר-העריסה.

— — — — —
אמנם קצת מהר אביו להובילו אל התלמוד
ויפתח לפניו את שערי-הלכה.

זה בית הספר הגדול לחדוד-חמות, ששם
הענקים המשובחים של בבל ופומבדיתא התנגחו זה
בזה בהלכה, למען נַצְחָה,

שם השתלם בחדודי-המות ומה ששם השיג —
הוכיח אחרי כן ספרו, כוזרי.

אבל השמים שופכים מטה שני מיני-אור
שונים: את אור היום החריף של השמש ואת האור
הרך של הלבנה, ובכך —

ובכך גם התלמוד מאיר בשתי פנים וחולקים
אותו להלכה ולאגדה. את הראשונה מכנים בית-ספר
למלחמת-הרוח —

ואת האחרונה, את האגדה, רוצה אני לקרא
בשם גן, גן פרי-הדמיון, ודומה לאותו הגן,

אשר כמו כן צמח בבבל, להגן של שימירמית,
הפלא השמיני של התבל.

המלכה שימירמית, שבילדותה נתחנכה על ידי
צפרים ורבות ממדותיהן בה דבקו, —

לא חפצה ללכת על גבי הקרקע השטחית,
כשאר החיות היונקות, ותטע לה גן בחלל העולם,
במרומים על גבי עמודים מאד גבוהים,
התרוממו דקלים וברושים, עצי תפוח-הזהב וערוגות-
פרחים, פסלי שיש וגם מזרקות,

כל זה באופן מחוכם נתקשר אחד למשנהו
בגשרים אין מספר, התלויים בחלל העולם, ומראיהם
כצמחי הקסום שעליהם מתנדנדות צפרים.

ויהודה הלוי לא רק למדן גדול היה, כי אם
גם אמן-השירה, כי אם גם משורר מאד גדול.
כן, הוא היה משורר גדול, כוכב של דורו ולפידו,
אור ואבוקת-אש לעמו. נפלא וגדול מאין כמוהו,
עמוד-אש של השירה, שהאיר את הדרך לפני
אורחת-ישראל הכואבה, בלכתה במדבר הגלות.
טהורה, תמימה ובלי דופי היתה שירתו כנשמתו.
כשיצר הבורא אותה, זו הנשמה, — וירא כי טוב,

נשק לנשמה יפה זו, והדה הנהדר של זאת הנשיקה
רועד בכל שיר של המשורר, המחונן בחסד עליון.
כמו בחיים, כן גם בשירה, הטוב הנאצל הוא
החסד; מי שזכה לו, לא יוכל חטוא לא בשירים ואף
לא בפרוזה.

למשורר כזה בחסד עליון אנו קוראים: „גאון“,
מושל-על-דעת-עצמו הוא בממלכת הרעיונות.
רק לאדוני יתן דין וחשבון, אבל לא להמון;
בהאמנות, כמו בחיים, יוכל ההמון להמיתנו, אבל לא
לשפוט.

„על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו... על
ערבים בתוכה תלינו כנורותינו“ – התדע את זה
הפזמון הישן?

התדע עוד את הנוסח הישן, אשר בתחלתו הוא
מזמזם ומיַבב כקלחת, הרותחת על גבי האש?
זה כמה, זה כמה אלפים בשנים הוא רותח
בי. דני מעומם! והזמן מלקק את חבורותי, ככלב
את פצעי איוב.

תודה לך, כלב, על רוקך, אבל הוא יוכל רק
לצנן קצת, לרפאני – יוכל רק המות, אבל – אויה! –
אני בן-אלמות הנני.

שנים באות ושנים חולפות — בנוי-האורגים
מקשקש הנה והנה הכרכר ואורג, ומה הוא אורג —
אין אורג, שידע זאת.

שנים באות ושנים חולפות, דמעות אנשים
תטפטפנה, תזלנה על גבי האדמה — והאדמה סופגת
אוזן אל קרבה מתוך צמאות חשאית —

רתיחה משוגעה! המכסה רוקד — „אשרי מי
שיאחו את עולליך וינפצם אל הסלע!“

תהלה לאל, הרתיחה חדלה מזעפה ותהי לקיטור
בקלחת; המרה שחורה שלי עוברת, המרה שחורה
המזרחית-המערבית והעמומה.

גם סוסי בעל הכנפים שוב מתחיל צוהל בקול
בהיר; כנראה, השליך מעל גבו את הררי האלפים
ועיניו הפקחות שואלות:

הנר בכשוב לארץ-הישפניה אל התלמודי הקטן,
אשר היה למשורר גדול, ליהודה הלוי?

כן, הוא היה למשורר שגיאה כח, מושל-על-דעת-
עצמו בממשלת החלומות עם עטרת מלכי-החלומות
על ראשו, משורר בחסד עליון.

גם להגבור, אשר עליו אשירה, גם ליהודה

הלוי, היתה אשה, אשר שכנה עמוק בלבו ואשר
אהבה, אבל לא ככל יתר הנשים היתה אשה זו —
זו, שהרב אהב, היתה אהובה קטנה ועצובת-
מראה, תבנית החורבן וההרס, ושמה היה ירושלים.
עוד בראשית ימי-עלומיו היתה היא אהובתו
היחידה; כל לבו רטט בקרבו לשמע השם ירושלים.
בלהבות-ארגמן על לחייו נצב הגער מקשיב
לדברי הנודד, שהיה בא מארץ קדם הרחוקה
לקשטיליה

ומספר: איכה ישבה העיר שוממה ואיכה
מרופשים אותם המקומות, אשר על קרקעם עודנו
רוטט ברק-נגהן של רגלי-הנביאים —
אשר שם האויר עוד מקטר מור ולבונה
מנשימתו הנצחית של האלהים — מה נורא המראה,
צרח פעם הנודד, אשר זקנו,
ככסף הלבן, יורד על פי מדותיו וקצה שערותיו
הולך ושחור, נדמה, כאלו הוא הולך ושב לנעוריו —
מה נפלא היה הנודד הזה, מתוך עיניו נשקף
עצב של אלפי שנים, והוא נאנח: „ירושלים!“
„איכה ישבה בדד העיר רבתי עם ותהפך
למדבר-ציה, ששעירים ירקדון שם ושועלים הלכו בה —

„נחשים וציות מקוננים בצריחי חרבות-החומות ;

דרך קשתות-החלונות נשקף שָׁלוֹ השועל.

„פה ושם יש שיִרְאָה עבד-המדבר, קרוע ומטולא, הרועה את גמלו בעל הגבנון בתוך העשבים, אשר גדלו פרא.

„על הררי ציון העדינים, ששם מתרוממת מצודת-

דוד, אשר הדרה מעיד על יפיו של המלך הגדול —

„שם עולים וטופחים חרולים וקמשונים, וביניהם

חרבות אפורות, המביטות מתוך כאב של עצב,

וִירָאָה שהגן בוכיות.

„ומספרים, שאמנם הן בוכיות בכל שנה ושנה,

ביום התשיעי בחודש מנחם-אב, ובעיני הדולפות דמע

ראיתי את הטפות העבות, שמסתננות מתוך

האבנים הגדולות וגם שמעתי את אנקותיהם של

עמודי בית המקדש המִנְפָצִים —”

אגדות כאלה של הנודדים עוררו בלבו הצעיר

של יהודה הלוי תשוקה עזה וגדולה לירושלים.

גם יהודה הלוי נפח את נפשו לרגלי-אהובתו

וראשו המת ינוח על ברכי ירושלים.

...אבל אלה הפנינים שבארגז זה, מוצאן
מנשמה יפה של אדם, שהיא עמוקה, עמוקה מני
תהום, מני התהום של ים התבל כולו —
כי דמעות-פנינים הנה מעיני יהודה הלוי, אשר
בכה ואשר שפך על חורבן-ירושלים.
דמעות-פנינים, שנקשרו על ידי חוט הזהב של
החרוזים, ושנבראו בצורת זמר מהפּתח הזהב של
אמנות-השירה.

זו שירת פניני-דמעות הלא היא הקינה המהללה
בפי כל, שמקוננים אותה בכל אהלי יעקב המפוזרים
ביום התשיעי של החודש, אשר קוראים לו
מנחם-אב, יום חורבן ירושלים על ידי טיטוס הרשע.
אמנם זהו שיר-ציון, אשר יהודה הלוי, כשמת
על החרבות הקדושות של ירושלים, שר אותו —

יחף ושק על מתניו, ישב שם על נפץ-עמוד
שנתפורר; על חזהו ירדו מטה,

כיער, שערות ראשו הלבנות, שהטילו על
מוזר על פניו החרים עם עיניו מפיקות-הרוח —

כן ישב וכן שר, ומראהו כמראה חוזה-יה
משנים קדמוניות — כמו מקברו קם ירמיהו הזקן —
את כל צפרי-החַבּוּת כמעט בלמה צריחת-מכאוב

פראית של השירה, וגם הציות התקרבו בהאזינך,
כמעט שהשתתפו בצערו —

אך ערבי חצוף ועז־פנים בא בזו הדרך רוכב
על סוס רם, מתנדנד על אוכפו, ובהשליכו את רמחו
הממורט —

את החזה של המשורר האומלל פלח הרומח
המחבל, והערבי ברח חיש קל כתמונת־צל שצמחו
לה כנפים.

שקט זלף דם הרבי, שקט שר את שירתו
עד תומה, ואנחת־גסיסתו האחרונה שפך לתוך המלה:
ירושלים! — — —

111

ויהי: עלם אָהב עלמה והיא בחרה באחר;
האחר אָהב אחרת ואָרש אותה לו לאשה.
העלמה מתוך מפח־נפש נשאה לבר־נש ראשון,
שנפגש בה בדרכה; להעלם זה מאד חרה.
דבר כזה ישן נושן הנהו ותמיד ישאָר חדש,
אבל למי שיקרה — בו לבו ישָׁבֵר לשנים.

112

אהבתיך והנני אוהב גם כיום הזה! ולו כל
התבל תחרב - מתחת חרבתינו תפרוצנה שלהבות
אהבתי!

113

העלמה עמדה על יד הים ותאנח ארוכות מתוך
פחד: עד לבה, עד נפשה נגעה, כי תשקע השמש.
עלמתי, הרגעי, דבר זה כבר היה לעולמים:
פה, מלפנינו, היא שוקעת—ותזרח עוד הפעם
מאחרינו.

114

אֱלֹמֶנֶזֶר

א

בבית-הכנסת בקורדובה נצבים עמודים אלף
ושלש מאות, אלף ושלש מאות עמודים-ענקים נושאים
על שכמם את הכפה הכי גדולה.
ועל העמודים והכפה ועל גבי הקירות נמשכים
ונתלים ומתקלעים למקלעי-ציצים פסוקים מהאלקורן,
שנתלכדו יחד באופן מחוכם.
מלכי-השחורים לכבוד אֵלֶה ותהלתו זה הבית
בנו ; אבל רבות נתחלפו ורבות נשתנו בהזרם
העכור של הזמן.
על המגדל, ששם השמש היה קורא את
המאמינים לתפלה מצלצלים עתה פעמוני-הנוצרים
מתוך המולה עגומה.
על המדרגות, אשר שם המאמינים שרו פרקי-
הנביא – כיום מראים הכהנים בעלי-הקרחה את
הנסים התפלים של תפלותיהם.
ומה גדלה התנועה ומה רבה המהומה לפני
הבובות בשלל-צבעים – וכולם מקטירים, מצלצלים,
והנרות הטפשים מהבהבים.

בבית־הכנסת דקורדובה נצב אלמנזר בן־עבדלה,
הוא מסתכל חרד בכל העמודים וחרש ממלמל:
אתם העמודים האמיצים והענקים אשר ענדו
אתכם מאז לכבוד אלה ותהלתו, כיום הזה מוכרחים
הנכם להלל מתוך שעבוד את הנצרות השנואה.
הנכם מסתגלים להעתים ומושכים בעול מתוך
סבלנות; אם כן החלש מכולכם על אחת כמה וכמה,
שהוא עם גורלו משלים.
ואת ראשו – ופניו מזהירים – כוסף אלמנזר
בן עבדלה ממעל להאבן המהודרה, שעליה מנצרים
בבית־הכנסת דקורדובה.

ב

חיש מהר יוצא הוא מבית-הכנסת ורץ הלאה
על סוס-פרא, וברוח מתלתלים תלתליו הרטובים והנוצות
שעל כובעו —

על הדרך לאֶקֶלֶע לאורך הנהר גִּדְלָקְבִּיר,
ששם פורח השקד הלבן ותפוח-הזהב הריחני —
שם האביר העליו דוהר על סוסו, הוא שורק
ומזמר ושוחק מתוך עונג, ולתוך רנתו משתפכת רנת
הצפרים והמית המים השוטפים מתוך מלמול רם —
בהארמון אשר באלקולע שוכנת קֶלָה די
אֶלְנֵרִיס, בַּנֹּרָה נלחם אביה, ולכן גזרותיו נתמעטו.
ומרחוק כבר שומע אלמנזר קולות תפים
וחצוצרות, והוא רואה את אורות הארמון נוצצים
מתוך צללי האילנות.

בהארמון אשר באלקולע קלים שתיים-עשרה
עלמות לבושות-חן ושנים-עשר אבירים לבושי-חן,
אך יפה מכולם קל אלמנזר.

שרוי בחדוה, כצפור הוא מרחף בהאולם אנה
ואנה, והוא מפזר דברי-חונף מתוקים לכל הנשים.
את ידיה היפות של איזבלה זה אך נשק וכבר

הוא יטוס מפה והוא יושב לרגלי אלֵוִירָה ומביט
מתוך גיל לתוך פניה.

בשחקו, הוא שואל את לֵיאֹנֹרָה: המוצא הוא
חן בעיניה היום? מראה לה את צלבי־הזהב, אשר
נרקמו באדרתו.

לכל אשה ואשה הוא מבטיח, שהיא חקוקה
בתוך לבו; ושלישים פעמים הוא נשבע, "כשם שאני
נוצרי" בערב ההוא.

ג.

בהארמון אשר באלקולע חדלה השמחה והקולות
נשתתקו; גבירים וגבירות נתפזרו וכבו המגורות.
רק דוֹנָה קֶרָה ואלמנור נשאר יחידים
בהאולם; בודדה זורעת המגורה האחרונה את אורה
החלש על ראשיהם.
על הכסא יושבת הגבירה, על ההדום – האביר,
וראשו, המנמנם מתוך עיפות, ינוח על ברכיה האהובות.
שמן־וָרְדִים מצלוחית־זהב נוסכת הגבירה,
בהעמיקה לחשוב על תלת־לי אלמנור השחומים, והוא
יאנח ממעמקי־לבבו.
נשיקה מתוקה בשפתיה הרכות תטביע הגבירה,
בהעמיקה לחשוב על תלת־לי־אלמנור השחומים,
ומצחו הולך ומתקמר.
מבול של דמעות שופכת הגבירה מעיניה הבהירות,
בהעמיקה לחשוב על תלת־לי־אלמנור השחומים, ושפתיו
תלפתנה.
והוא חולם: שוב הוא נצב בבית־הכנסת אשר
בקורדובה. ראשו מורד, מורד, עיניו דולפות דמעות,
והוא שומע קולות מעוננים רבים.
הוא שומע העמודים הגבוהים כולם מתרעמים

חרש מתוך צער ורוגז, הם אינם רוצים לסבול עוד
והם מתמוטטים והמה רוטטים; —
והם פרא נשברים, העם והכהנים יחנרו,
מתוך צריחת-אנקה נופלת לארץ הפפה ואליה-נצרות
מר יילילו.

דומה את לפרת, כה נעימה ויפה וטהורה;
צביט אליך ורגש-של-עצב לתוך לבי יגנב.
לי דומה: כאלו עלי לשים את כפי על ראשך,
בהתפללי: אנא, ד', ותהי תמיד כה נעימה ויפה
וטהורה.

116

האם גם התבל שחתה את דרכה וחסרונותיהם של האנשים דבקו בה? דומה לי, שכיום הזה גם הנטיעות וגם החיות כולן כוזבות כאחד מאתנו. אינני מאמין עוד בצניעותה של החבצלת, גם אחריה זונה הטפש בשלל-צבעים, הפרפר; הוא מנשק לה ובסוף כל הסופות יעוף ממנה יחד את תומתה. גם ענותנותן של הסגלות מוטלת בעיני בספק גדול; הנצה הקטנה עם ריחותיה המתגנדרים מלפבת אותך ובסתר נפשה עורגת היא לתהלות. וכמו כן אני מסופק, אם מרגיש הזמיר מה שהוא מזמר; דומני: הוא מפריז על המדה והוא משתפך ומסלסל רק מתוך הרגל. אָבדה האמת ופסה הנאמנות. הכלבים אמנם עודם מכשכים בזנבותיהם וסורחים כמקדם, אך נאמנים אינם עוד.

117

אנחנו איננו נאנחים, העין יבשה, יש שגם
מגחכים אנחנו ואפילו שוחקים. אבל הסוד לא יגלה
לא על ידי מבט ולא על ידי העויה.
ביסוריו האלמים הוא מוטל בתהום-נפשנו
השותתה דם; ואם יש שהוא מתחיל להיות צעקני
בלבותינו הפראים, הפה מתוך עֵוִית סגור ומסוגר
הוא.

שאל את התינוקות בעריסה. שאל את המתים
בקבריהם — אולי הם יגלו לך מה שכסיתי תמיד
ממך.

שני אחים

במרום, על ראש פסגת-ההר, נצב הארמון
מעוטרף לילה; רק בעמק מהבהבים ברקים, חרבות
ממורטות מצלצלות שם פרא.

אחים המה, ששם, צרובי-שגעון, נלחמים הם
מלחמת-שנים אכזרית. הגד-נא על מה האחים נצים
וחרבות בידיהם?

גיצי-עיני האלופה לזיכה הם ששרפו את השרפה
והלהיבו את מלחמת-האחים, שניהם, שכורי-אהבה,
יוקדים מתוך חבתם להעלמה הנהדרה והנדיבה.

אבל למי משניהם נוטה חסד לבבה היא? אין
איש שיוכל להגיד זאת — הלאה, התרב, מנדנה,
שפטי נא את!

והמה בחרבותיהם דוקרים וגוזרים איש את רעהו
מתוך גאות וגבורה, הכאה אחר הכאה, הזהרו, חרבות
פראיות, בלילה יש ותקרה אונאת-עינים!

אויה! אויה! אחים רוצחים! אויה! אויה!
עמק מלא דם! שני הנלחמים — שניהם כורעים
ונופלים וחרב איש בלב רעהו!

מאות רבות בשנים כבר עברו, דורות רבים
כבר בלעו הקבר; מתוך עצב נשקף הארמון השמם
מראש פסגת־ההר.

אבל בלילה, בלילה בתהום העמק דבר־מה
מעולף סוד ופלא מתרחש — אך השעה השתים
עשרה הגיעה, שם שני האחים עומדים ונלחמים זה
בזה

119

הרבה אלפים בשנים נצבים מבלי נוע הכוכבים
במרום והמה נבטים איש אל רעהו מתוך יסורי-
אהבה,

הם מדברים בשפה, שהיא כה עשירה וכה
יפה; אבל בלשון אין בתבל, שיבין אותה.
אך אני למדתיה ולא אשכחנה עוד לנצח;
פני ידידת-לבבי שמשו לי ספר הדקדוק שלה.

עַל כַּנְפֵי הַרְנָנָה אֶשְׂאךְ, יְדִידַת־לִבִּי, לְשִׁדּוֹת
הַיְנָנָה, שֶׁם אֲנִי יוֹדֵעַ מְקוֹם יִפֶּה מְאֹד.
שֶׁם יָנוּה גֵן אָדוֹם – פּוֹרַח בּוֹוֹהֵר הַחֲשָׂאִי שֶׁל
הַלְּבָנָה; נִצּוֹת הַלְּוִטוֹת מַחְכוֹת לְאַחֲוֹתֵן הַנְּעִימָה.
הַסְּגִלּוֹת צוֹחֲקוֹת וּמְלֻטְפוֹת וּמְסַתְּכֵלוֹת בְּכוֹכְבֵי
מְרוֹם; הַשּׁוֹשְׁנִים מְסַפְרוֹת בְּלֶחֶשׁ בְּדִיּוֹת רֵיחַנִּיּוֹת.
בְּאוֹת מְדַלְּגוֹת וּמְאֹזִינּוֹת אֲלֵלוֹת חֲסוּדוֹת וּפְקַחְחוֹת,
וּבְמַרְחָקִים יֵהֱמוּ גַלְיֵה־נְהַר הַקְּדוֹשׁ.
שֶׁם נִכְרַע, שֶׁם נִשָּׁב תַּחַת אֶחָד הַדְּקֵלִים, שֶׁם
נְרוּה דוֹדִים וְשִׁלוּה, שֶׁם נַחֲלוֹם תְּלוּמוֹת נְהַדְרִים.

המה צערוני והסבו לי ענוים עד דמדוך-הנפש,
אלה מתוך אהבתם ואלה מתוך שנאתם.
הם הרעילו את לחמי. הם מסכו ארס לתוך
כוסי, אלה מתוך אהבתם ואלה מתוך שנאתם.
אבל זו, שצעה אותי יותר מכולן, קנתרה
אותי והעציבתני, — זו לא שנאה אותי מעולם ולא
אהבה אותי מעולם.

122

הקיץ החם על לחייך ; החורף הקר בתוך לבך
הקטן.

אבל כל זה ישתנה, אהובתי, שכה אהב: החורף
יהיה על לחייך והקיץ בתוך לבתך.

128

בְּתִדְבָּר יִסְפֶּיָה, הוֹבִילִי אֶת הַדּוֹגִית אֶל הַחֹף,
בוֹאִי אֵלַי וּשְׁבִי עָלַי קְדֵי וּנְלַטֵּף אֶת יַדְיָנוּ.
הַנִּיחִי אֶת רֵאשֶׁךְ עַל לְבִי וְאֶל תְּתִירָאִי; הֵן
בְּכָל יוֹם וַיּוֹם הֵנֶךְ מִשְׁלִיכָה אֶת יַחְבְּךָ עַל הַיָּם הַפְּרָא.
וְלְבִי דוֹמָה לְהַיָּם לְכָל פְּרִטְיוֹ: יֵשׁ שֶׁהוּא סוֹעֵר;
יֵשׁ שֶׁהוּא גָּאָה וּשְׁפֵל, וּפְנִינִים יִפּוֹת אַחַדוֹת גַּם כּוֹ
תִּנְחָנָה בְּמַעֲמָקָיו.

החרמש של ימי סתיו הקָר אורב מבין מפלשי-
העבים; בית-הפֶּהֶן, כולו גלמוד, נצב בבית-העלמין.
האם יושבת וקוראת את התנ"ך, הבן נשקף קפוא
לתוך האור. צמָאָה לִשְׁנָה מתמתחת הבכירה, והבת
הצעירה אומרת:

רבנו-של-עולם, כמה עגומים עוברים פה הימים!
רק כשמקברים איזה מת יש שנראה אנשים והמונם.
האם מפסיקה בין פסוק לפסוק ואומרת, תשגי!
רק ארבעה מתים היו מיום שנקבר אביך על יד
שער בית העלמין.

הבת הבכירה מפהקת: אינני רוצה למות פה
ברעב, מחר אני הולכת אל הרוזן, הוא יאהבני
והנהו עשיר.

הבן מתפרץ בשחוק: שלשה צִדִּים יושבים
ושותים בהמרזח, הכוכב, המה יודעים להרויח זהב
ורוצים ללמדני את החכמה הזאת.

האם משליכה אל פניו הרוזים את הספר: ובכן,
ארור-אלהים, הנך רוצה להיות שודד על אס-הדרכים!

הם שומעים דופקים על החלון ורואים יד
מְרַמֶּזֶת; האב המת נצב בחוץ עטוף מעיל הדרשנים
השחור.

125

לו יכולתי רק עוד הפעם, לנשק את
אצבעותיך – החבצלות וללחוץ אותן אל לבי ולגוע
חשאית מתוך דמעות.
עיניך – סגלות בהירות מרחפות מול עיני
יומם ולילה, ומענה אותי השאלה: מה הוא הפתרון
של אלה החידות הכחולות והמתוקות?

מדוע כך מתגעש וככה זועף דמי המשוגע?
מדוע מתלהב בי לבי בשרפה פראית? דמי מתגעש
ורותח ותוסס, ואש זועפת את לבבי אוכלת.
דמי משוגע ומתגעש ותוסס, כי חלמתי את
החלום האיום; בא הבן-השחור של הליל ומתוך
נשימות קשות נשאני מפה.
הוא הביאני אל הבית המואר, ששם קול עוגב
והמולה רבה, ולפידים בוערים, ונרות דולקים;
נגשתי אל האולם ונכנסתי אל תוכו.
בו היתה סעודת-חתונה שמחה, מסביב להשלחן
ישבו שמחים האורחים, וכאשר הסתכלתי בפני החתן
והכלה — אויה, אהובתי שלי היתה הכלה!
זאת היתה אהובתי, מלאת-נחת; איש זר היה
החתן, קרוב לכסא-הכבוד של הכלה מאחוריו נשארתי
נצב מבלי-נוע.
המנגנים רעשו — ואני דומם נצבתי, רעש-
השמחה העציבני. הכלה עיניה מלאות אושר והחתן
לחץ את ידיה.
החתן נסך יין אל תוך כוסו וישת ממנו, וגם

להכלה נתן מתוך חדוה; היא מְחַיֶּכֶת לוֹ מתוך תודה,
אויה, היא שתתה את דמי האדום!
הכלה לקחה תפוח הדר ותתן אותו להחתן. הוא
לקח את שכינו ויחתוך אותו. אויה, את לבי שלי חתך;
המה נבטים איש לרעהו מתוך אהבה, נבטים
זמן רב, החתן מצא די אומץ בלבו לחבק את הכלה
וישק על לחייה שנתאדמו – אויה, המות הקר נשקני!
לשוני-עופרת דבקה לחכי ולא יכלתי להוציא
אף הגה מפיו. והגה פתאום המולה, מתחילים לחול,
ובראש החלים הזוג היפה.
אני נצבתי אלם כמת, והחלים רוקדים חיש
סביבי. דבר מה לחש החתן באזני הכלה, היא
מתאדמת, אבל אינה כועסת. —

127

בשכבר הימים חלמתי על תבערת-אהבה פראית,
על תלתלים מהודרים, על הדסים ועל רכפות, על
שפתים מתוקות, על דברים מרים כלענה ועל מנגינות
נוגות של זמירות נוגות.

זה כמה נדמו החלומות להבל ויחלפו, נתעלמה
גם דמות-החלום של אהובתי, ונשאר רק ששפכתי
מתוך שלהבות-אהבה לתוך חרוזי הרכים.

אתה נשארתי, שיריתום! חלוף נא גם אתה,
לך וחפש את דמות-החלום, שאבדה לי זה כמה,
ופקוד-נא לשלומה, אם תמצאנה. להצל האורירי אני
שולח נְשִׁימָה אורירית.

יְדִידָתִי הַנְּחַמְדָּה, שִׁימִי אֶת יָדְךָ הַקְּטָנָה עַל
לִבִּיתִי; — אַח, הַתְּשַׁמְעֵי אֵיךְ שֶׁם הוֹלָמִים? בְּגַר עָרוֹם
וּרְעֵ-לִבִּב שֶׁם עוֹבֵד, הוּא מְכִין לִי אָרוֹן-שֶׁל־מֵת.
הוּא הוֹלֵם בַּפְּטִישׁוֹ וּמִנְכֵשׁ בּוֹ יוֹמָם וּלְיַלְהָ, זֶה
כְּמָה אֲבֵדָה לִי שְׁנָתִי עַל יְדוֹ. אַח, מֵהָרָנָא וְהַחֲשׂוּ
אֶת מְלֹאכְתְּךָ, לְמַעַן אִישָׁן בְּמַהֲרָה.

129

עריסה יפה של יסורי, מצבה יפה של מנוחתי,
עיר נהדרה, אנו מוכרחים להפרד - „שלום לך!“
הנני קורא אליך.
שלום לך, סף קדוש, אשר עליו דרכה יונתי
מתוך אמון! שלום לך, מקום קדוש, אשר בו
ראיתיה לראשונה.
לו לא ראיתך מעולם, מלכת לבבי היפה;
מימי לא הייתי כה אומלל כיום הזה!
מימי לא חפצתי להניע את לבך, מעולם לא
בקשתי את אהבתך; רק אחת שאלתי — לבלות
בחשאי את ימי, במקום שישום רוח אפך.
אבל את דחה דחיתני מלפניך, דברים מרים
כלענה השמיעני פיך; רוח-של-שגעון סוערת
ברעיונותי, ולבבי חולה ופצוע.
נשען על משענתי הנני מושך אחרי מתוך
כבודות את אברי החלשים, עד שאניח את ראשי
רחוק מפה בקבר קר.

130

לבו של כל איש מתפּוֹך בּוּ מְכַאֵב, כִּי יִרְאֶה
אֶת הָעֵלִים הַחֹר, שֶׁנּוֹיִיו וּמְכַאֲבֵיו עַל גְּבֵי פָנָיו
חֲרוּתִים.

רוּחוֹת בְּעֵלֵי-רַחֲמִים מְנוֹפְפִים צוֹנְנוֹת עַל מִצְחוֹ
הַצּוֹרֵב, וְאֶף עֲלֵמָה צְנוּעָה וְחִסּוּדָה הִיתָה מְסַכֶּימָה
לְחִיךְ מְרַפָּא לְתוֹךְ לְבוֹ.

מְרַעֲשֵׁה-פְרָא שֶׁל הַכֹּרְכִים בְּקֶשׁ, לוֹ מִפְלֵט אֵל
הַיַּעַר. עֲלִיזִים רוֹעֲשִׁים שֶׁם הָעֵלִים, וְעוֹד יוֹתֵר עֲלִיזָה
שֶׁם רְנַת־הַצִּפְרִים.

אֲבֵל חֵישׁ תְּאֵלִם הַרְנָה וְעֲצוּבִים רוֹעֲשִׁים
הָאֵילָנוֹת וְהָעֵלִים, כֶּשֶׁהֶעָצֵב הָאֲמֵלֵל אֵט מִתְקָרֵב אֵל
הַיַּעַר.

131

היא ברחה ממני חרדה כצביה וכצביה רצה
מהר! מסלע לסלע דלגה ושערה התנפנף ברוח.
באשר הסלע נוטה להים, שם השגתיה, אז אדבר
אליה רכות בדברים רכים וארך את לבה הקשה.
פה ישבנו כבמרומי-שמים, מלאי-אושר שמים;
עמוק תחתינו במי-הים האפלים שקעה אט-אט השמש.
עמוק תחתינו במי-הים האפלים שקעה השמש
הנהדרה, והגלים המו ורעשו ממעל לה מתוך גיל-
משוגע.
א, אל גא תבכי, השמש לא מתה במעמקי
המים, היא כמוסה בתוך לבי יחד את כל שלהבותיה.

132

ידעתי, כי תאהבי אותי, זה כבר גלית לי
זאת; אבל כשצאת במי פיך אמרת לי זאת—חרדתי
עד למאד.

אמנם טפסתי על ההרים ואצהל וארנן; הלכתי
אל הים—ואבך בשעת שקיעת השמש.
לבי דומה לשמש בוערת, ובימים-של-אהבה הוא
שוקע, גדול ונהדר.

133

על חוף הים השלֵו הגיח ובא הלילה, הירח
נשקף מבין מפלשי-העבים ודבר-מה לוחש מתוך
הגלים.

„פלוני שם, האם כסיל הוא או אולי אוהב
הנהו? הוא מביט כה קודר ובהיר, בהיר וקודר
גם יחד?”

והירח מן השמים ישחק ובקול בהיר הוא
אומר: פלוני — הוא אוהב וגם כסיל, ומלבד זאת —
הנהו גם משורר.

כי אתהלך בערב ביער, ביער המלא חלומות,
תמיד על ידי תלך תמונתך הרכה.
האם אין זה צעיפך הלבן? האם אין הם פניך
המתוקים? או אולי זה זהר הלבנה, הפולס לו נתיב
דרך העשוחים האפלים.
האם דמעותי הנה, ששומע אני נוזלות חשאית,
או את באמת תלכי, אהובתי, על ידי והנך בוכיה?

הנה שוב נפרדתי מאת הלב, אשר באמת אני
אוהב אותו מאד; הנה שוב נפרדתי - לו ידעת מה
עזה תשוקתי להנתר פה.
אופני העגלה מתגלגלים, הגשר מתאנח בכל
קרשיו, הנחל שוטף קודר; שם אפרד מאשרי, מלבי,
אשר באמת אני אוהב אותו מאד.
על פני הרקיע רצים הכיכבים, כאלו הם
בורחים ממכאובי - שלום לך, אהובתי! גם במרחקים
בכל מקום שאהי, שם לבי יפרח למענך.

המאויים הנהדרים פורחים ושוב נובלים, הם
פורחים והם נובלים וכן חזר חלילה עד הקבר.
אני יודע זאת, וזה מאפיל את אהבתי ואת
תאותי; לבי בי פקח ומתלוצץ והוא—שותת דם
בחזי עד מות.

רְשִׁימָה.

10— 69—'א—49	15—209—'א—25	14—102—'א— 1
16— 71—'א—50	10—208—'א—26	13—102—'א— 2
22— 73—'א—51	7—206—'א—27	12—101—'א— 3
23— 74—'א—52	6—205—'א—28	4— 97—'א— 4
32— 77—'א—53	4—205—'א—29	5— 97—'א— 5
33— 78—'א—54	13—209—'א—30	9—100—'א— 6
36— 79—'א—55	1—203—'א—31	16—104—'א— 7
42— 86—'א—56	18—211—'א—32	19—105—'א— 8
46— 83—'א—57	19—211—'א—33	21—105—'א— 9
45— 83—'א—58	24—213—'א—34	22—106—'א—10
51— 85—'א—59	71—128—'א—35	26—107—'א—11
52— 85—'א—60	88—134—'א—36	27—108—'א—12
55— 87—'א—61	—151—'א—37	62—123—'א—13
58— 88—'א—62	—146—'א—38	23—106—'א—14
59— 88—'א—63	—151—'א—39	2— 95—'א—15
61— 90—'א—64	29—215—'א—40	50—118—'א—16
62— 90—'א—65	27—214—'א—41	52—119—'א—17
64— 90—'א—66	26—214—'א—42	56—120—'א—18
76—130—'א—67	30—215—'א—43	63—123—'א—19
77—130—'א—68	33—217—'א—44	25—213—'א—20
87—134—'א—69	35—218—'א—45	23—213—'א—21
41— 81—'א—70	37—219—'א—46	20—212—'א—22
—140—'א—71	2— 66—'א—47	17—210—'א—23
—174—'א—72	3— 67—'א—48	16—210—'א—24

--303-'א-117	60- 34-'ב- 95	---278-'א- 73
-- 36-'א-118	20- 11-'ב- 96	---282-'א- 74
8- 68-'א-119	22- 12-'ב- 97	---294-'א- 75
9- 68-'א-120	31- 17-'ב- 98	---415-'א-- 76
47- 83-'א-121	32- 17-'ב- 99	---256-'א- 77
48- 84-'א-122	v- 32-'ב-100	---428-'א- 78
8- 99-'א-123	--364-'א-101	---413-'א- 79
28-108-'א-124	5-205-'א-102	---419-'א- 80
31-110-'א-125	12-208-'א-103	---297-'א- 81
5- 17-'א-126	11-208-'א-104	43- 82-'א- 82
1- 13-'א-127	22-212-'א-105	6-254-'א- 83
4- 31-'א-128	28-215-'א-106	---268-'א- 84
5- 31-'א-129	--190-'א-107	---270-'א- 85
1- 35-'א-130	30- 77-'א-108	---271-'א- 86
6-227-'א-131	--390-'א-109	---357-'א- 87
4-226-'א-132	--437-'א-110	5-258-'א- 88
2-225-'א-133	39- 80-'א-111	---433-'א- 89
1-225-'א-134	44- 82-'א-112	5-164-'ב- 90
39-220-'א-135	10-229-'א-113	6-165-'ב- 91
40-220-'א-136	--143-'א-114	58- 91-'ב- 92
	47-117-'א-115	36- 73-'ב- 93
	--307-'א-116	34- 72-'ב- 94

המחיר :

125 מא"י ; 5 זהובי-פולין ; 2.50 מרקות-אשכנז ;

60 צנטים.

מלך: 150 מא"י ; 6.25 זהובי-פולין ; 3 מרקות-אשכנז ;

75 צנטים.

המזן :

L. Müntz Berlin-Charlottenburg,

Dernburgstr., 1—1.